

Demografická studie

Dosavadní demografický vývoj

a prognóza budoucího vývoje

Městské části Praha-Ďáblice

do roku 2040

Prognóza je aktualizací prognózy do roku 2030 vypracované v roce 2014

Vypracoval:

RNDr. Tomáš Fiala, CSc.

fiala@vse.cz

Praha, červenec 2021

1. Úvod

Od roku 1989 došlo v České republice nejen k velkým politickým, ekonomickým, společenským změnám, ale i ke změnám demografického chování obyvatelstva. Málokdo asi předpokládal tak prudký pokles porodnosti ve druhé polovině devadesátých let; a též nárůst počtu narozených v prvních letech tohoto století bylo o něco vyšší, než se očekávalo. Rovněž počet migrantů v některých letech byl výrazně vyšší než neoptimističtější prognózy. Úhrnná plodnost žen po pětileté stagnaci v období 2009–2013 začala v posledních letech opět růst. Její současná hodnota, o málo vyšší než 1,7, patří k nejvyšším v Evropě, ovšem samozřejmě zdaleka nestačí pro zajištění prosté reprodukce obyvatelstva. V roce 2019 byl po několika letech v Česku opět počet živě narozených o něco nižší než počet zemřelých osob a podle střední varianty demografické projekce ČSÚ z roku 2018 půjde o fenomén trvalý. Předpokládá se, že tento přirozený úbytek obyvatelstva bude každoročně kompenzován trvalou migrací ze zahraničí, takže by se počet obyvatel Česka měl po celé toto století udržet nad hodnotou 10 milionů.

Poznamenejme však, že demografický vývoj v jednotlivých krajích se může (někdy dost výrazně) lišit od výše uvedených celorepublikových trendů. Vnitrostátní, eventuálně i zahraniční migrace do ekonomicky atraktivních regionů (mezi něž Praha nepochybně patří) může mít za následek trvalé přistěhování osob v produktivním věku, a tedy i žen v reprodukčním věku. To ovlivňuje rovněž vývoj počtu narozených, protože početně slabé ročníky žen jsou postupně doplňovány imigrantkami.

Potvrzuje to i poslední projekce obyvatelstva v krajích ČR zveřejněná ČSÚ v roce 2019. Z této projekce mimo jiné vyplývá, že zatímco v ČR poklesnou během následujících 10 let počty narozených dětí o téměř 14 %, v Praze by mělo dojít pouze přibližně k 10% poklesu a do roku 2040 by se měly počty narozených vrátit zhruba na současnou úroveň a v dalších letech ji dokonce mírně překračovat.

Tím spíše se může od celorepublikového (a rovněž od krajského) vývoje (někdy velmi výrazně) lišit demografický vývoj v malých územních celcích. Zejména v lokalitách, kde pokračuje výstavba nových bytů a současně je tam dostatek pracovních příležitostí, lze očekávat značný migrační přírůstek především mladších osob. Řada osob často po přistěhování zakládá rodiny, někteří přicházejí již s dětmi. Věková struktura obyvatelstva v těchto malých územních celcích se proto může poměrně výrazně lišit od věkové struktury Česka.

Uvedené změny mají pochopitelně řadu ekonomických i společenských důsledků. Výrazně ovlivní například oblast školství, zejména základních škol. Je to logické, vývoj počtu žáků závisí především na vývoji počtu dětí příslušného věku v dané lokalitě. Na druhou stranu je třeba zdůraznit, že ne všichni žáci navštěvují spádové školy v místě svého trvalého bydliště. (zejména v Praze, kde je velký počet škol a dobrá dopravní obslužnost). Vzhledem k růstu počtu dětí ve věku povinné školní docházky ve většině městských částí Prahy je však velmi pravděpodobné (a již k tomu dochází), že školy budou stále více omezovat přijímání dětí, které v jejich územním obvodu či spádové oblasti nemají trvalé bydliště.

Předkládaná studie obsahuje stručnou analýzu demografického vývoje obyvatelstva Městské části Praha-Ďáblice v období roku 2001 do konce roku 2020 a prognózu demografického vývoje do konce roku 2040.

Z této analýzy, resp. prognózy pak vychází analýza dosavadního vývoje počtu dětí ve věku docházky do mateřské a základní školy (potenciálních žáků mateřských a základních škol) a prognóza předpokládaného budoucího vývoje počtu potenciálních žáků mateřských a základních škol do roku 2040.

Dále pak studie obsahuje stručnou analýzu a prognózu vývoje obyvatelstva nad 15 let věku podle pětiletých, resp. desetiletých věkových skupin. Zvýšená úmrtnost způsobená koronavirem je zohledněna pouze do konce roku 2020. Prognóza od začátku roku 2021 již vyšší úroveň úmrtnosti nepředpokládá, je tedy počítána za předpokladu, že by pandemie koronaviru a s ní spojená vyšší úmrtnost skončila již na konci roku 2020.

2. Použitá data

Jako podklad pro demografickou analýzu dosavadního a prognózu budoucího vývoje obyvatelstva byla použita následující data týkající se obyvatelstva s trvalým bydlištěm v MČ Praha-Ďáblice (a analogická data za MČ Praha-Březiněves):

Počty obyvatel podle pohlaví a jednotek věku k 31. 12. za jednotlivé roky 2001–2020.

Počty živě narozených dětí za jednotlivé roky období 2001–2020.

Počty zemřelých podle pohlaví za jednotlivé roky období 2001–2020.

Počty přistěhovalých podle pohlaví a věku za jednotlivé roky období 2004¹–2020.

Počty vystěhovalých podle pohlaví a věku za jednotlivé roky období 2004–2020.

Počty dokončených bytů za jednotlivé roky období 2001–2020 (pro prognózu počtu přistěhovalých).

Uvedená data poskytl Český statistický úřad. Jedná se o údaje o obyvatelstvu včetně cizinců s trvalým či dlouhodobým pobytem na území MČ Praha-Ďáblice.

Veškeré údaje analýzy i prognózy se proto týkají výhradně osob, které mají v MČ Praha-Ďáblice *trvalé bydliště*, bez ohledu na to, kde fakticky bydlí. Proto například přistěhování do MČ Praha-Ďáblice nemusí vždy znamenat fyzické přistěhování dotyčné osoby do Ďáblic v uvedeném roce. Může jít též o přihlášení k trvalému pobytu osoby, která již několik let předtím v Ďáblicích fakticky bydlela, ale k trvalému pobytu byla hlášena jinde.

¹ Data o přistěhovalých a vystěhovalých podle věku za roky 2001–2003 nebyla k dispozici.

3. Základní charakteristiky demografického vývoje v MČ Praha-Ďáblice v letech 2001–2020

Podkladem pro každou demografickou prognózu je analýza dosavadního demografického vývoje. Popíšme proto stručně hlavní rysy demografického vývoje na území MČ Praha-Ďáblice od roku 2001.

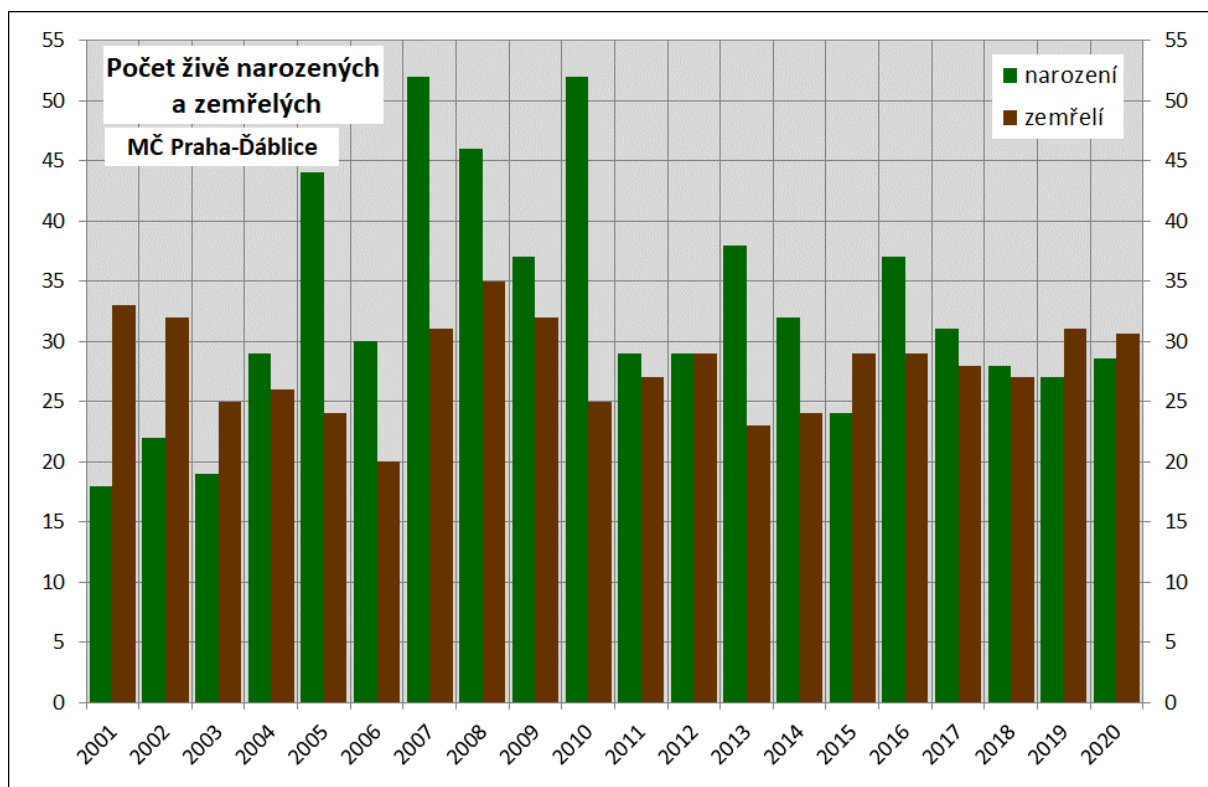
Protože MČ Praha-Ďáblice je poměrně malý územní celek, počty narozených i zemřelých během sledovaného období značně kolísají, pozorujeme velké meziroční rozdíly. Na počátku tohoto století se počet živě narozených v MČ Praha-Ďáblice pohyboval pouze kolem 20 dětí ročně. V roce 2005 však dosáhl již 44, v letech 2007 a 2010 se dokonce narodilo 52 dětí. (Obr. 3-1). Po prudkém poklesu v letech 2011 a 2012 (29 dětí ročně) se počet narozených v roce 2013 zvýšil na 38, o dva roky později se však narodilo pouze 24 dětí. Průměrně se v období od roku 2011 narodilo 30 dětí ročně.

Průměrný roční počet zemřelých za celé období činil 28. Počty zemřelých v jednotlivých letech však značně kolísaly. Zatímco v roce 2006 zemřelo pouze 20 osob, o dva roky později bylo zemřelých 35. V posledních letech se počty zemřelých pohybují kolem průměru. Počet zemřelých v roce 2020 byl nepatrně nižší než v roce 2019, v Ďáblicích tedy nedošlo v roce 2020 ke zvýšení počtu zemřelých v důsledku koronaviru.

Zatímco v letech 2001–2003 byl počet živě narozených nižší než počet zemřelých (docházelo tedy k přirozenému úbytku obyvatelstva), v následujících 14 letech byl každoroční počet živě narozených většinou (někdy dosti výrazně) vyšší než počet zemřelých. V posledních letech jsou však rozdíly mezi počtem narozených a zemřelých poměrně malé, v letech 2015, 2019 a 2020 bylo dokonce zemřelých opět o něco více než narozených.

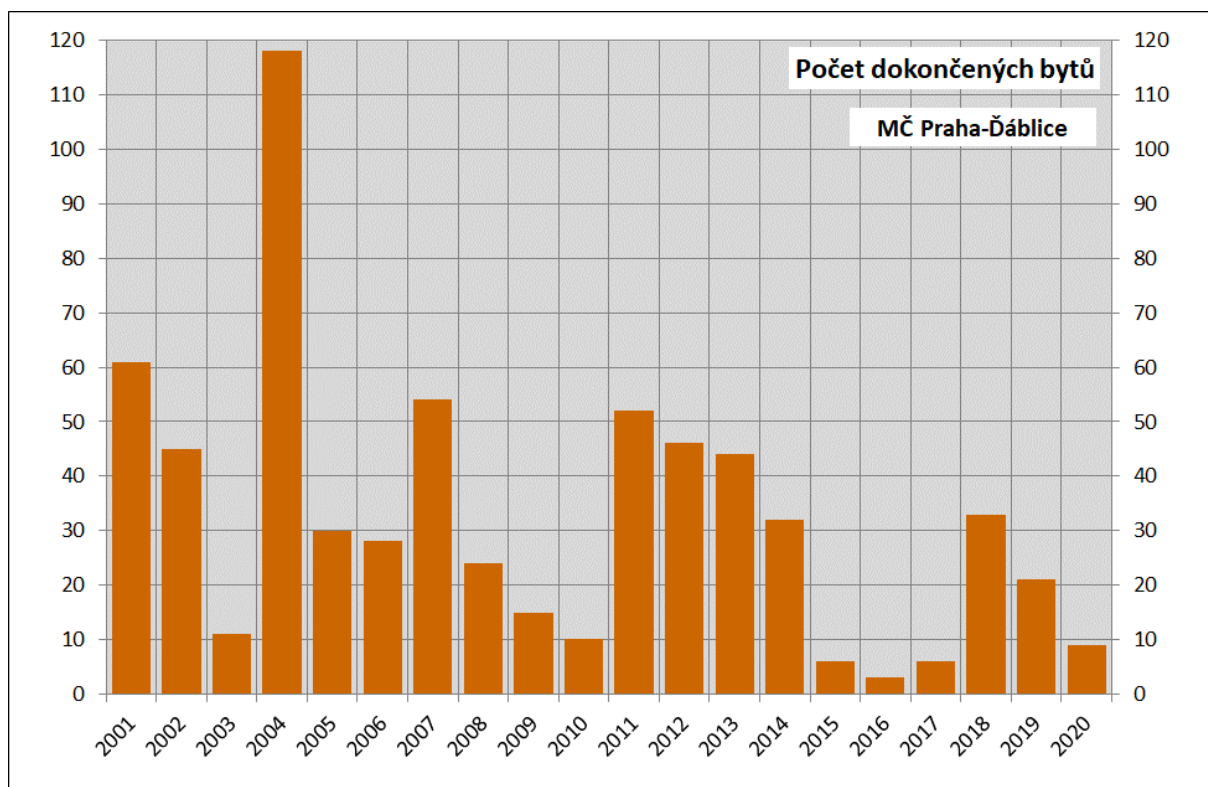
Počet dokončených bytů (který výrazně ovlivňuje počty přistěhovalých) v jednotlivých letech se značně lišil. Zatímco v roce 2004 bylo v MČ Praha-Ďáblice dokončeno 118 bytů, v roce 2016 to byly pouze 3 byty a v letech 2015 a 2017 po 6 bytech. Bytová výstavba vykazuje spíše klesající tendenci. Zatímco v letech 2001–2010 bylo průměrně ročně dokončeno zhruba 40 bytů, v období 2011–2020 se jednalo pouze o 25 bytů ročně (Obr. 3-2).

Obr. 3-1: Dosavadní vývoj počtu živě narozených a zemřelých

Zdroj dat: ČSÚ, graf vlastní

Obr. 3-2: Dosavadní vývoj počtu dokončených bytů

Zdroj dat: ČSÚ, graf vlastní

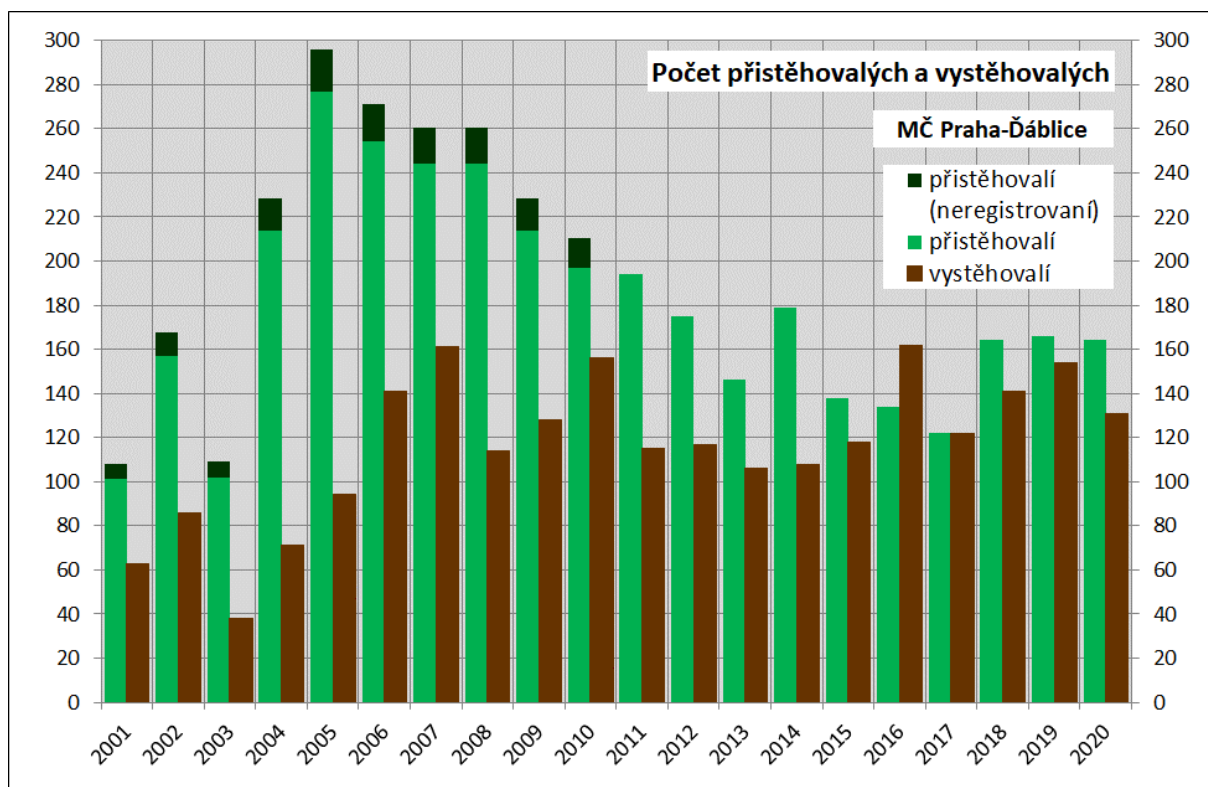
Počet přistěhovalých dosáhl maximální hodnoty v roce 2005 (téměř 300 osob), jednou z hlavních příčin byl zřejmě velký počet dokončených bytů (téměř 120) v předchozím roce. Během dalších 8 let počty přistěhovalých postupně poklesly zhruba na polovinu (Obr. 3-3). Na rozdíl od celé ČR i většiny lokalit v ČR, kdy byl při sčítání lidu v roce 2011 zjištěn tzv. nedopčet obyvatelstva (nižší počet obyvatel, než se předpokládalo na základě každoročních bilancí), v MČ Praha-Ďáblice byl při sčítání lidu zjištěn počet obyvatel o 137 osob vyšší než předpokládaný počet. Možným vysvětlením je neregistrované přistěhování osob do této městské části v období mezi sčítáními (2001–2010). Odhad počtu neregistrovaně přistěhovalých je rovněž zachycen na Obr. 3-3, v průměru se jedná o 13,7 osob ročně. Roční počty přistěhovalých mají klesající tendenci. Zatímco v období 2001–2010 se průměrně každý rok přistěhovalo více než 200 osob, od roku 2011 je průměrný roční počet přistěhovalých nižší než 160.

Počet vystěhovalých v první dekádě tohoto století rovněž vykazoval růstový trend (s maximem v roce 2007), po roce 2010 zaznamenáváme jeho mírný pokles a stagnaci, později opětovný mírný růst. V posledních 5 letech se počty vystěhovalých příliš neliší od počtu přistěhovalých, v roce 2016 byl dokonce zaznamenán migrační úbytek téměř 30 osob.

Hlavním zdrojem růstu počtu obyvatel ve sledovaném období byl migrační přírůstek. Zatímco přirozený přírůstek (rozdíl počtu živě narozených a zemřelých) byl v prvních třech letech i v roce 2015, 2019 a 2020 záporný a v některých dalších letech dosahoval hodnot pouze několika jednotek, hodnoty migračního přírůstku se pohybovaly v řádu desítek, v období 2004–2009 překračovaly 100 osob ročně. Ve druhé dekádě však pozorujeme pokles migračního přírůstku, zejména v posledních letech. V roce 2016 došlo dokonce k migračnímu úbytku 28 osob, o rok později byl migrační přírůstek nulový. Zatímco v letech 2001–2010 činil průměrný roční migrační přírůstek 95 osob, v období 2011–2020 dosahoval méně než třetiny této hodnoty (pouze 31 osob ročně). Vzhledem ke snížení počtu vystěhovalých však migrační přírůstek v roce 2020 však dosáhl 33 osob, což je nejvyšší hodnota od roku 2014. Viz Obr. 3–4.

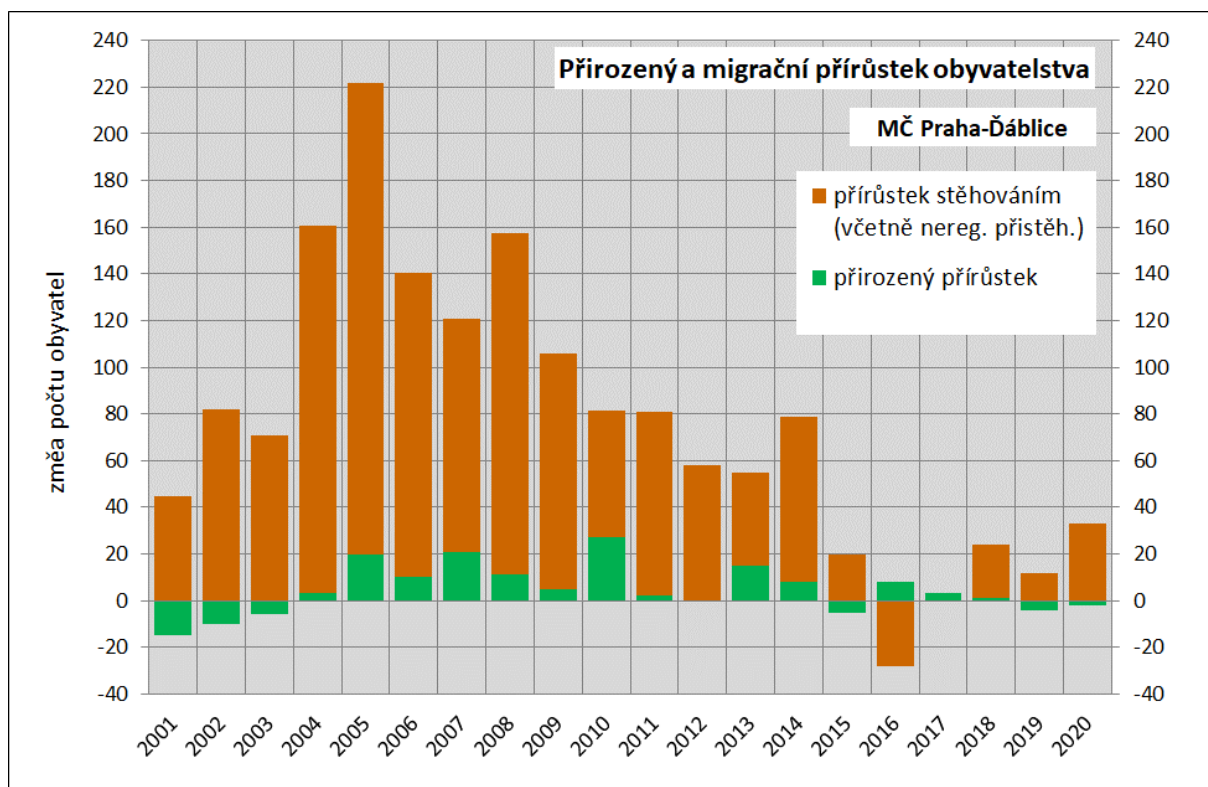
Proto se i celkový přírůstek obyvatelstva v posledních letech snižoval. Zatímco v letech 2004–2009 přibýlo v Ďáblicích v průměru 135 osob každý rok, v letech 2010–2014 byl průměrný přírůstek poloviční (necelých 70 osob ročně) a v posledních 5 letech činil průměrný přírůstek (vlivem úbytku v roce 2016) pouze 10 osob ročně. V roce 2020 však (díky zvýšenému migračnímu přírůstku) dosáhl celkový přírůstek 31 osob. Pokud však i v tomto desetiletí pokračoval trend neregistrovaného přistěhování (což bude ovšem možné ověřit až při zveřejnění výsledků sčítání lidu v roce 2021), může být skutečný přírůstek obyvatelstva o něco vyšší.

Obr. 3-3: Dosavadní vývoj počtu přistěhovalých a vystěhovalých

Zdroj dat: ČSÚ, odhad neregistrovaně přistěhovalých a graf vlastní

Obr. 3-4: Dosavadní vývoj přírůstku obyvatelstva

Zdroj dat: ČSÚ, odhad neregistrovaně přistěhovalých a graf vlastní

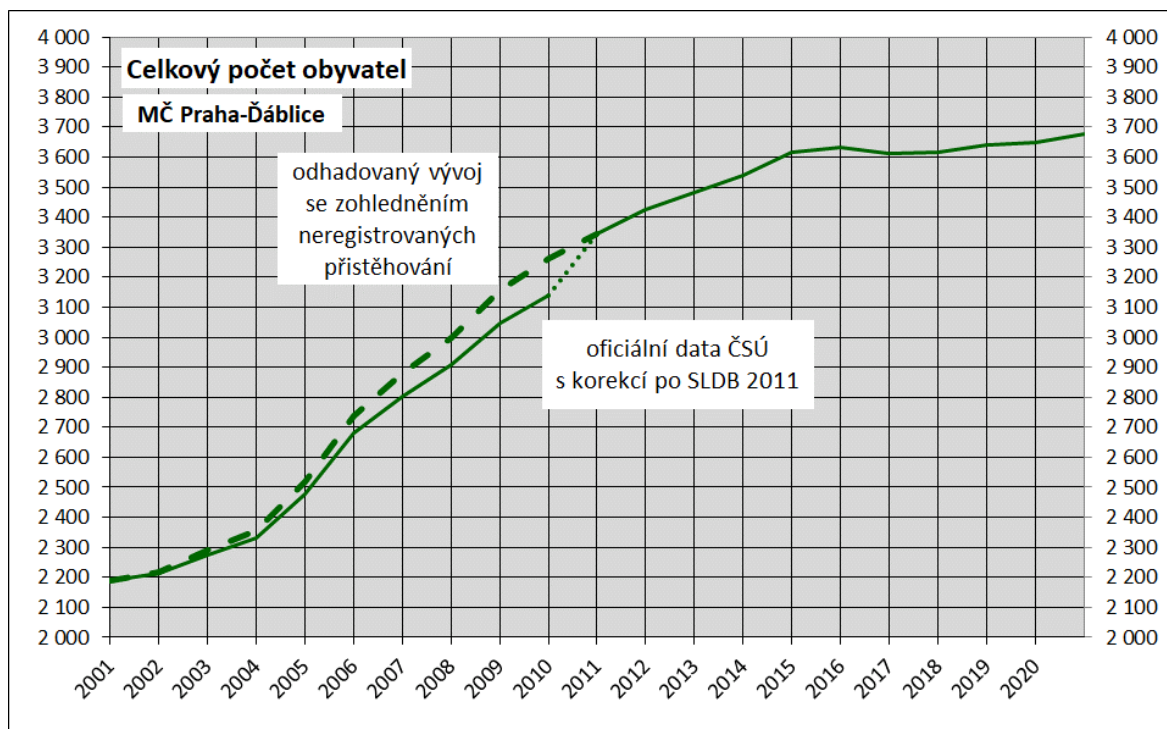
Po celé sledované období (s výjimkou roku 2016) počet obyvatel MČ Praha-Ďáblice rostl, i když v posledních pěti letech se tempo růstu počtu obyvatel velmi výrazně zpomalilo. Během sledovaného období (2001–2020) se počet obyvatel zvýšil z necelých 2 200 na téměř 3 700 (Obr. 3-5), tedy o více než 2/3. Průměrný přírůstek obyvatelstva dosahoval (včetně neregistrovaně přistěhovalých) téměř 70 osob ročně.

Kromě počtu obyvatel se měnilo i jeho věkové složení. V posledních 10 letech se poměrně výrazně snížil počet 30–39letých osob i počet dětí do 5 let. Počet 10–14letých, ale též 15–29letých naopak vzrostl. Výrazně se zvýšil počet 40–49letých, což jsou početné generace narozené v 70. letech minulého století. Rovněž ve věkových skupinách osob nad 50 let došlo až na výjimky k většímu či menšímu nárůstu počtu obyvatel (viz Obr. 3-6). Jak již bylo zmíněno, hlavní příčinou nejen růstu počtu obyvatel MČ Praha-Ďáblice i změny jeho věkového složení byla migrace.

Prakticky veškerý migrační přírůstek během posledních 10 let tvořily mladší osoby – do 50 let. Více než třetinu migračního přírůstku tvořily děti do 15 let, kde dominovaly děti do 5 let. Zřejmě tedy často docházelo k migraci rodin s dětmi předškolního věku, proto je každoročně počet dětí zapisujících se do první třídy základní školy (někdy výrazně) vyšší než počet dětí příslušného ročníku narozených v Ďáblicích. Téměř polovinu migračního přírůstku tvoří osoby 15–39leté (s velmi výraznou převahou 35–39letých). Poměrně výrazný je migrační přírůstek 25–34letých žen, tedy žen ve věku nejvyšší plodnosti. (Viz Obr. 3-7.) Z tohoto důvodu (pokud dojde ke zvýšení průměrného ročního migračního přírůstku) očekáváme v budoucnu (na rozdíl od vývoje v ČR) nárůst počtu žen v reprodukčním věku, a tedy rovněž nárůst počtu narozených dětí v MČ Praha-Ďáblice.

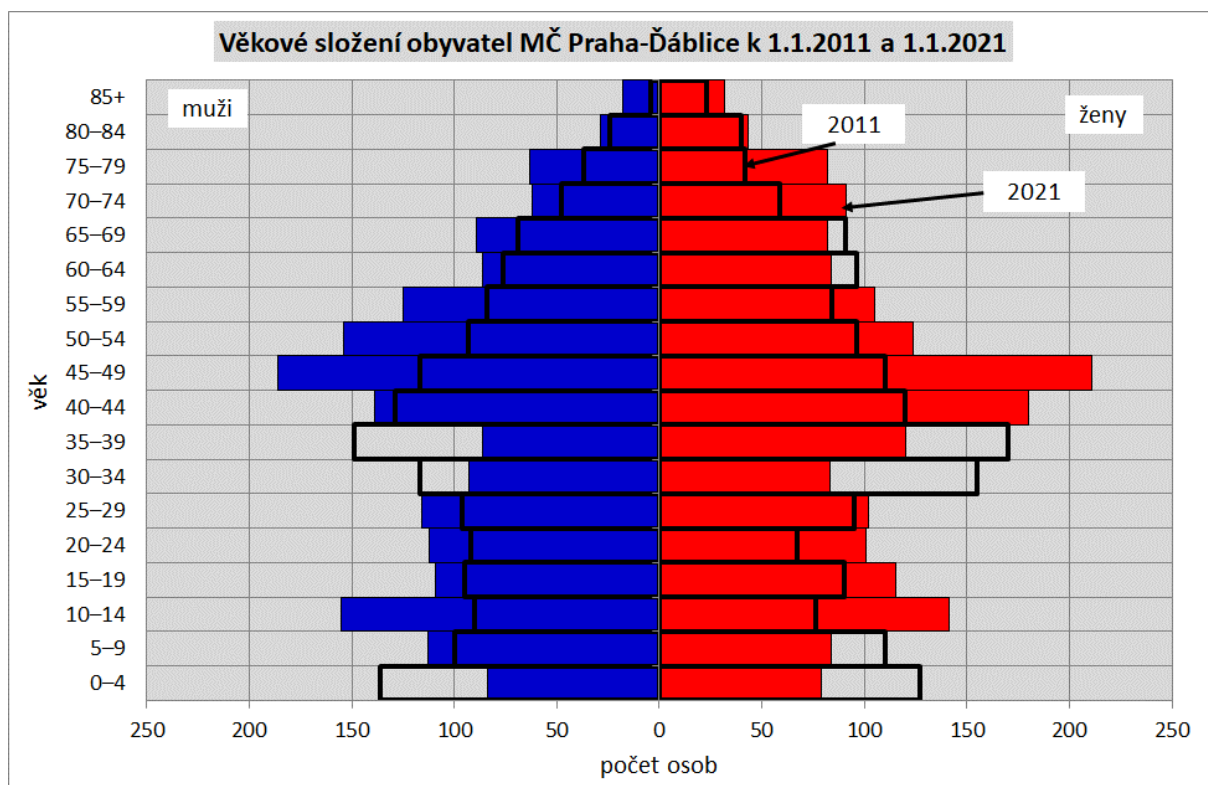
Ve věku nad 50 let jsou migrační přírůstky daleko nižší, v některých věkových skupinách docházelo dokonce k migračnímu úbytku (který byl ovšem zaznamenán i u 10–14letých a 30–34letých mužů a 15–19 letých a 40–44letých žen). Poznamenejme, že věkem se rozumí vždy věk v okamžiku hlášení změny bydliště, který se může lišit od věku v okamžiku přistěhování.

Obr. 3-5: Dosavadní vývoj počtu obyvatel

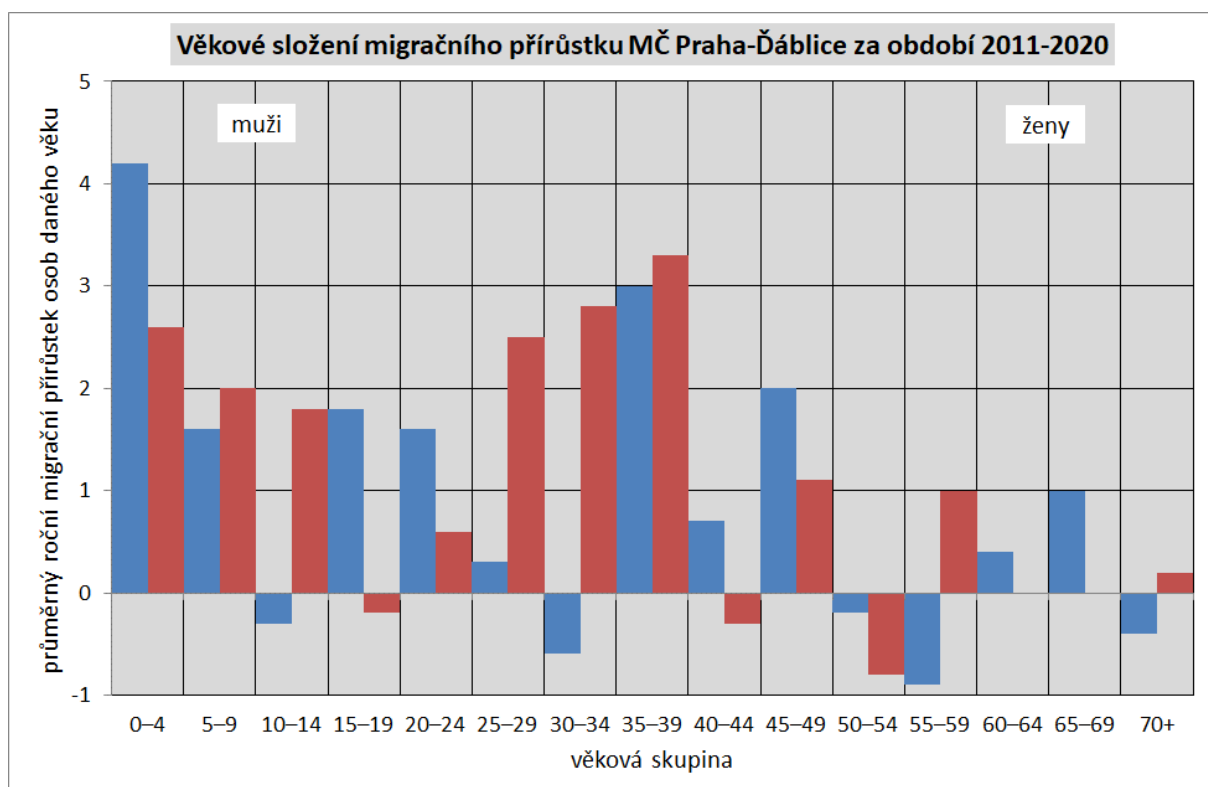
Zdroj dat: ČSÚ, odhad neregistrovaně vystěhovalých a graf vlastní

Obr. 3-6: Věkové složení 2011 a 2021 (stavy k 1. lednu)

Zdroj dat: ČSÚ, graf vlastní

Obr. 3-7: Věkové složení migračního přírůstku 2011–2020

Zdroj dat: ČSÚ, výpočet a graf vlastní

4. Scénář prognózy demografického vývoje obyvatelstva

Prognóza vývoje obyvatelstva celé MČ Praha-Ďáblice

Výchozí věkové a pohlavní složení populace (prahová struktura)

Prognóza vychází z věkového složení obyvatelstva MČ Praha-Ďáblice k 1. 1. 2021. Toto věkové složení však neobsahuje neregistrovaně přistěhované či vystěhované osoby v letech 2011–2020, protože by bylo velmi obtížné odhadnout nejen jejich počet, ale především věkové složení. Prognóza byla vypočtena do konce roku 2040 na základě následujícího scénáře:

Úmrtnost

Scénář úmrtnosti vychází z předpokládaného vývoje úmrtnosti v Hlavním městě Praze podle prognózy ČSÚ z roku 2019. Nepředpokládá se tedy vliv koronavirové pandemie na budoucí vývoj úmrtnosti (včetně roku 2021). Úmrtnost v MČ Praha-Ďáblice byla v posledních 7 letech trochu odlišná než v celé Praze, zdá se však, že tato odlišnost není statisticky významná. Úmrtnost má navíc naprosto zanedbatelný vliv na počet dětí ve věku povinné školní docházky.

Plodnost žen

Rovněž scénář plodnosti vychází z předpokládaného vývoje plodnosti žen v Hlavním městě Praze podle prognózy ČSÚ z roku 2019. Bere se však v úvahu skutečnost, že během posledních 8 let byla plodnost žen v MČ Praha-Ďáblice zhruba o 12 % nižší než v celé Praze. Předpokládá se, že tomu tak bude i po celé prognózované období.

Migrace

Scénář věkové a pohlavní struktury migrace vychází z věkové a pohlavní struktury přistěhovaných a vystěhovaných do/z MČ Praha-Ďáblice za roky 2011–2020 (roční průměr). Předpokládáme, že rozdělení přistěhovaných podle pohlaví a věku i specifické kvocienty emigrace (tendence osob k vystěhování podle pohlaví a věku) budou po celé období prognózy stále stejné jako v letech 2011–2020.

V malých územních celcích závisí počet přistěhovaných především na počtu dokončených nových bytů a eventuálně na počtu uvolněných bytů v důsledku úmrtí či vystěhování. V prognóze předpokládáme podobné imigrační trendy jako v předchozím desetiletí, ale zvýšení bytové výstavby (průměrně 40 nových bytů ročně). Přehled scénáře prognózy udává Tab. 4-1.

Tab. 4-1: Scénář prognózy pro MČ Praha-Ďáblice

Charakteristika	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Úhrnná plodnost žen	1,378	1,381	1,383	1,386	1,388	1,390	1,391	1,393	1,394	1,396
Střední délka života mužů	78,5	78,7	78,9	79,1	79,3	79,5	79,7	79,9	80,1	80,3
Střední délka života žen	83,2	83,4	83,6	83,7	83,9	84,1	84,2	84,4	84,5	84,7
Počet přistěhovaných	164	171	535	231	246	249	254	257	260	264
Počet vystěhovaných	131	129	130	149	152	156	159	163	167	170
Migrační přírůstek	33	42	405	82	94	93	94	94	94	93

pokračování

Charakteristika	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Úhrnná plodnost žen	1,397	1,398	1,399	1,400	1,400	1,401	1,402	1,402	1,403	1,403	1,403
Střední délka života mužů	80,4	80,6	80,8	81,0	81,2	81,3	81,5	81,7	81,8	82,0	82,2
Střední délka života žen	84,8	85,0	85,1	85,3	85,4	85,5	85,7	85,8	86,0	86,1	86,2
Počet přistěhovaných	267	238	241	243	245	247	249	251	252	254	256
Počet vystěhovaných	174	178	180	182	184	186	188	189	191	193	194
Migrační přírůstek	93	60	61	61	61	61	61	61	61	61	61

Zdroj dat: 2020 ČSÚ, předpokládaný vývoj 2021–2040 vlastní prognóza.

5. Hlavní výsledky prognózy celé populace

Vzhledem k předpokládanému výraznému zvýšení bytové výstavby (v roce 2022 by mělo být dokončeno téměř 150 bytů), a tedy zvýšení migračního přírůstku, začne počet obyvatel v MČ Praha-Ďáblice opět výrazněji růst. Ze současných téměř 3 700 osob by se měl do konce roku 2022 zvýšit o zhruba 500 osob a na konci roku 2030 činit zhruba 4 900. Za předpokladu pokračující další bytové výstavby by měl pokračovat i růst počtu obyvatel a dosáhnout koncem roku 2040 téměř 5 600, tedy hodnoty téměř o 2 tisíce vyšší než v současné době. Viz Obr. 5-1.

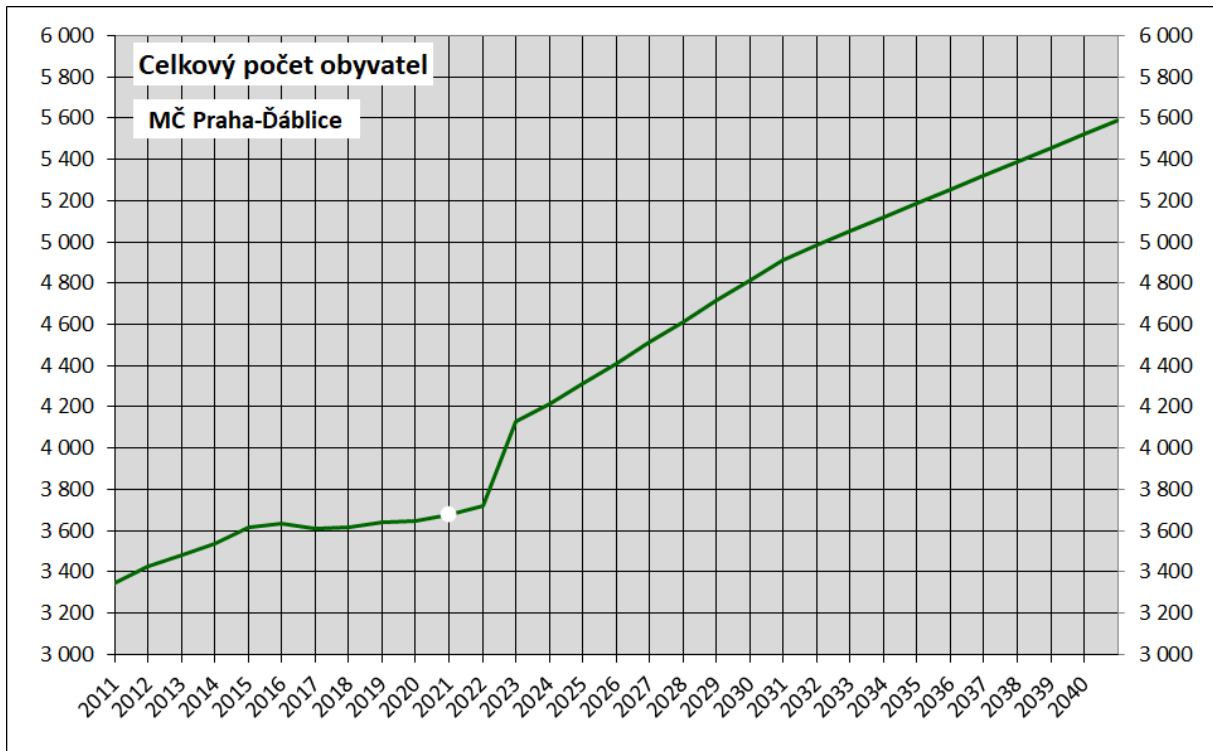
V posledních letech se zhruba 85 % dětí v Praze rodí ženám ve věku 25–39 dokončených let. Budoucí vývoj počtu narozených bude proto záviset především na vývoji počtu žen této věkové kategorie, neboť předpokládáme, že struktura plodnosti žen podle věku se během prognózovaného období již nebude příliš měnit.

V MČ Praha-Ďáblice došlo v posledních 9 letech k poměrně velkému poklesu počtu žen v uvedené věkové skupině, neboť tuto skupinu opustily silné populační ročníky žen narozených v 70. letech minulého století. Počet žen v této věkové skupině se snížil z více než 430 na zhruba 300. V následujících letech však vzhledem k předpokladu zvýšeného migračního přírůstku očekáváme opětovný trvalý nárůst počtu žen ve věku nejvyšší plodnosti. Během nejbližších 10 let by se měl jejich počet zvýšit na zhruba 450 a ve druhé dekádě prognózovaného období by měl překročit hodnotu 500 (Obr. 5-2).

Protože po celé prognózované období předpokládáme již jen velmi mírně rostoucí úroveň plodnosti žen, bude trend vývoje počtu narozených (které určují počty budoucích dětí v mateřských a základních školách) velmi podobný jako trend vývoje výše uvedeného počtu žen ve věku nejvyšší plodnosti.

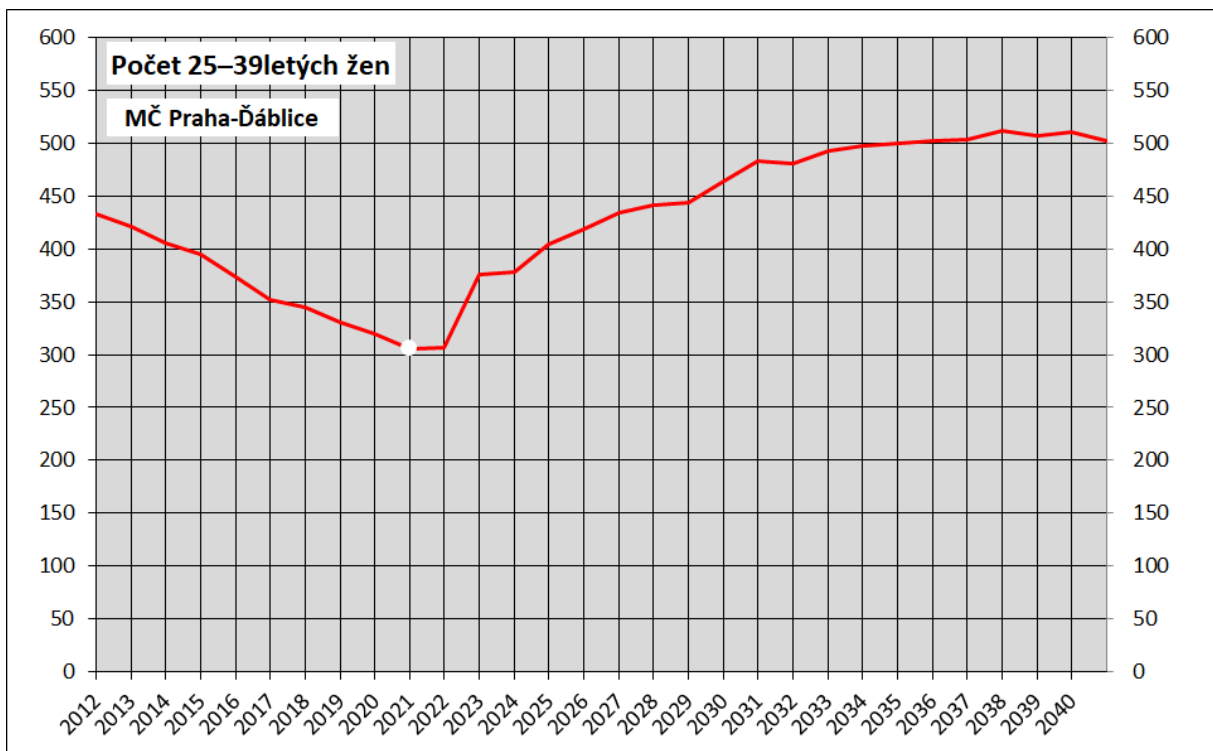
Počet živě narozených v MČ Praha-Ďáblice (Obr. 5-3) by měl (vzhledem k předpokladu zvýšení migračního přírůstku, který tvoří především osoby v reprodukčním věku) během celého období prognózy růst. V roce 2027 by se již mělo narodit zhruba 40 dětí a na konci prognózovaného období kolem 45 dětí ročně. Toto je hlavní trend, ve skutečnosti lze očekávat v jednotlivých letech (někdy výrazné) kolísání skutečných počtů narozených dětí kolem prognózovaných hodnot, jako tomu bylo v letech 2011–2020, kdy se například v roce 2013 narodilo 38 dětí a v roce 2016 pak 37 dětí, zatímco v roce 2015 pouze 24 dětí, tedy o 1/3 méně než v uvedených letech.

Obr. 5-1: Prognóza vývoje počtu obyvatel

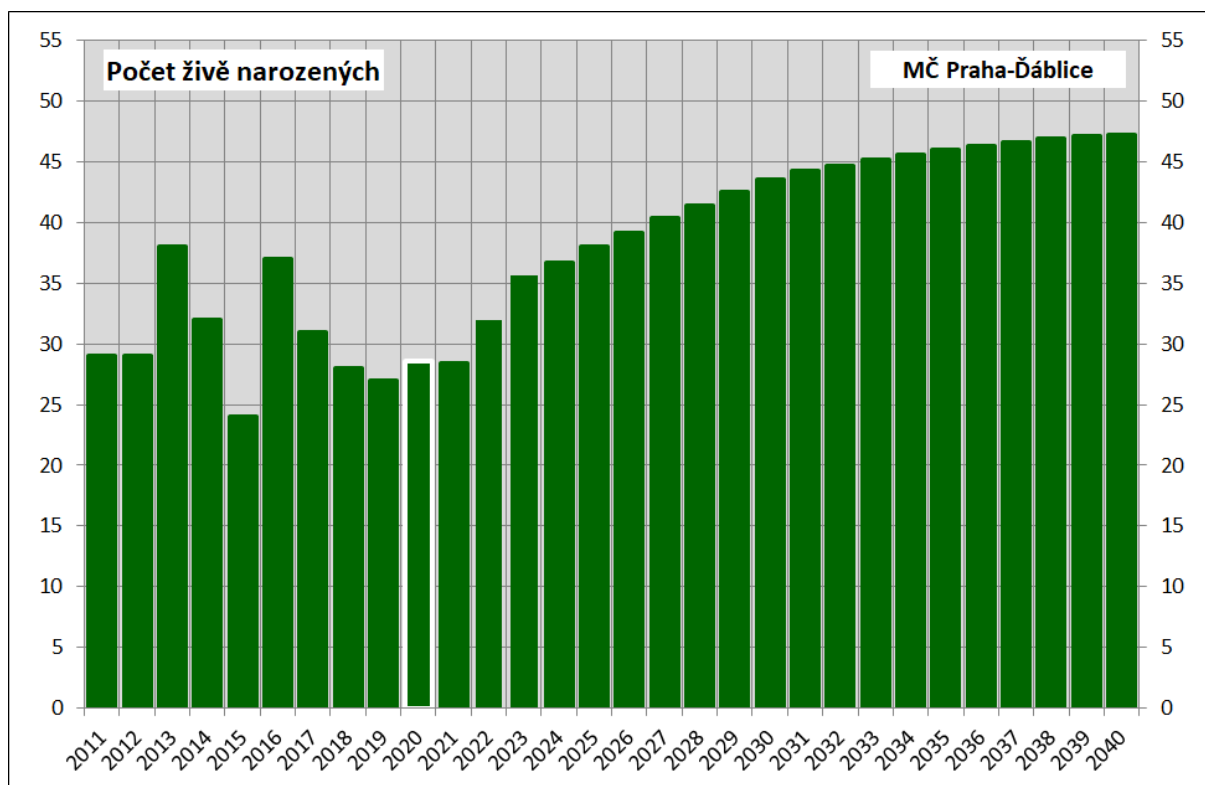
Zdroj dat: do roku 2021 ČSÚ, prognóza 2022–2041 a graf vlastní

Obr. 5-2: Prognóza vývoje počtu 25–39letých žen

Zdroj dat: do roku 2021 ČSÚ, prognóza 2022–2041 a graf vlastní

Obr. 5-3: Prognóza vývoje počtu živě narozených (MČ Praha-Ďáblice)

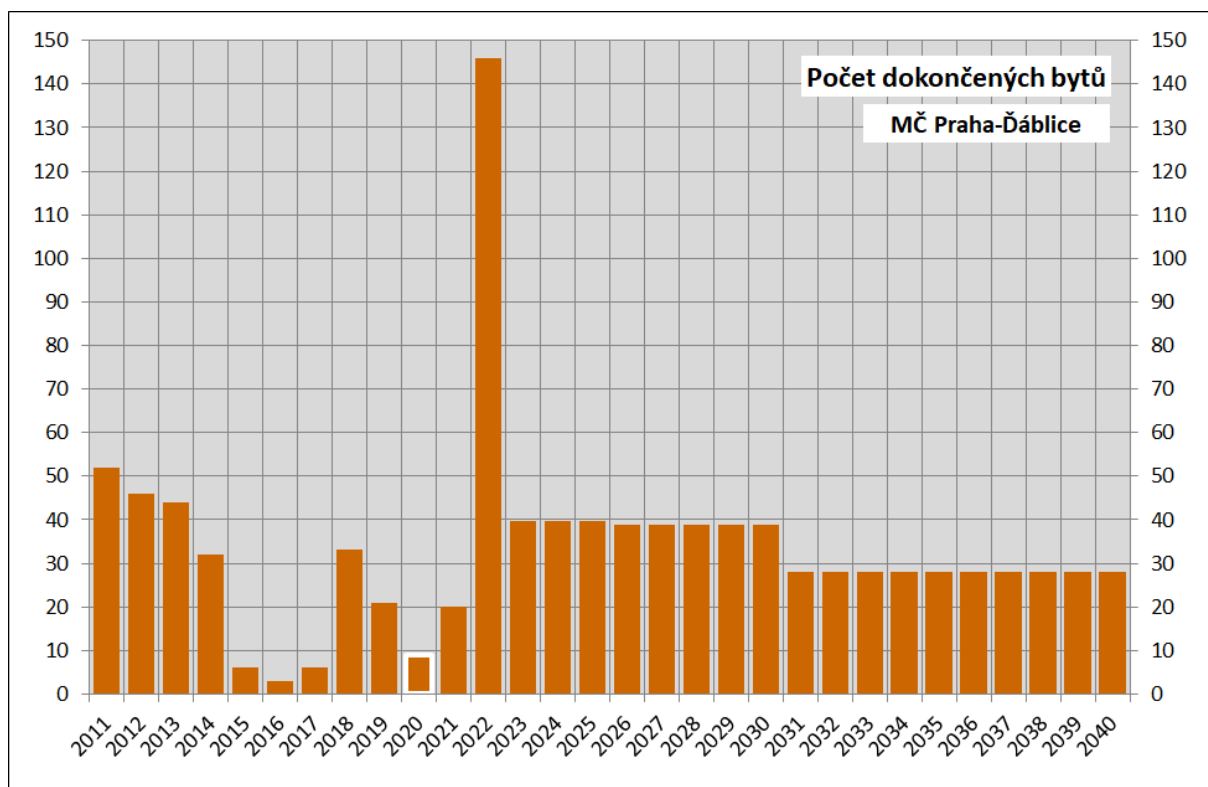

Zdroj dat: do roku 2020 ČSÚ, prognóza 2021–2040 a graf vlastní

Jak již bylo několikrát zmíněno, vývoj počtu přistěhovalých bude do značné míry záviset na počtu dokončených bytů. V letech 2015–2017 i 2020 byl počet dokončených bytů minimální, vyšší hodnoty z let 2018 a 2019 zdaleka nedosahují hodnot z počátku dekády. Prognóza vychází z podkladů poskytnutých MČ Praha-Ďáblice. V roce 2022 by mělo být dokončeno téměř 150 bytů. Hodnoty za další roky jsou roční průměry za období 2023–25, 2026–30, resp. 2031–40. V období od roku 2023 do konce dekády by mělo být každoročně dokončeno kolem 40 nových bytů, ve třicátých letech by měl být tento počet o něco nižší. (Obr. 5-4). Opět se jedná o hrubý odhad trendu, je vysoce pravděpodobné, že počty dokončených bytů budou v jednotlivých letech fluktuovat kolem uvedené průměrné hodnoty a že postupně vzniknou záměry další bytové výstavby, které v době vypracování prognózy nebyly ještě známy.

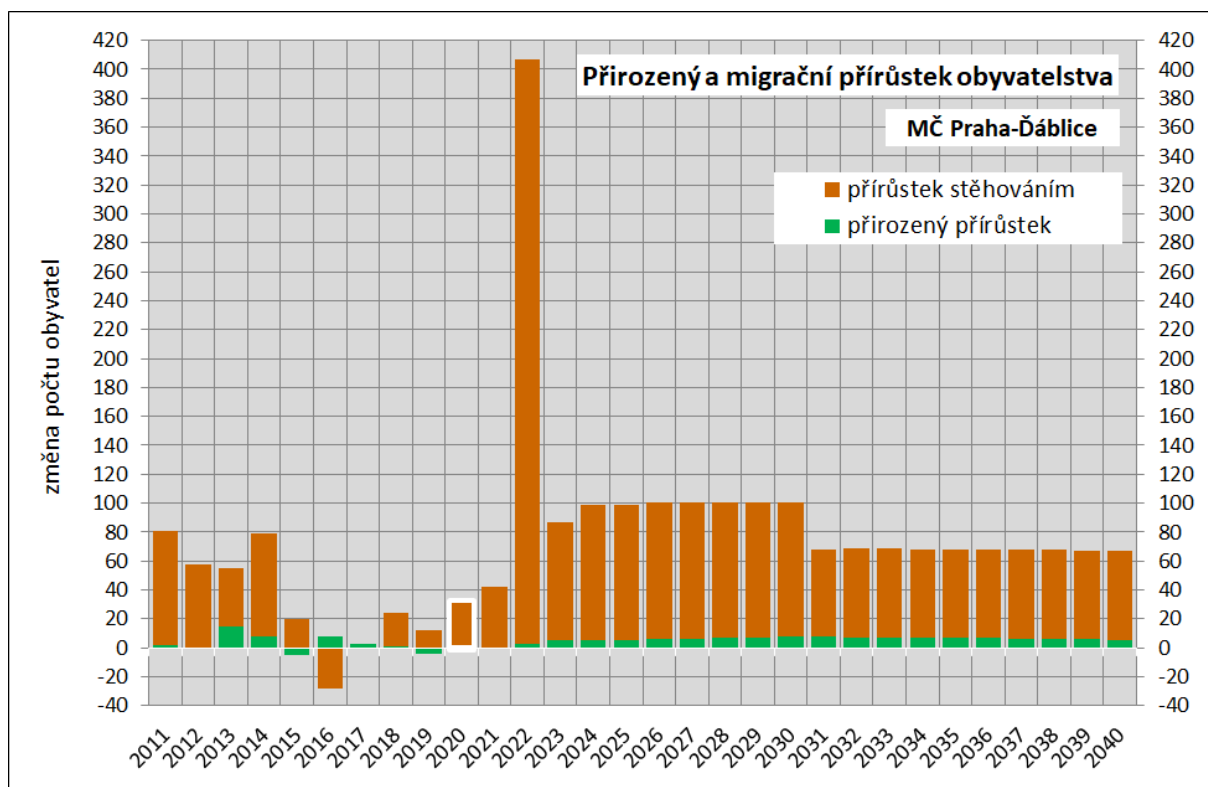
Přírůstek obyvatelstva v prognózovaném období stejně jako v předchozích letech tvořen především migračním přírůstkem. V důsledku předpokládaného růstu počtu narozených se očekávají i kladné hodnoty přirozeného přírůstku, které by však neměly v průměru překročit 10 osob ročně. Celkový přírůstek obyvatelstva by v roce 2022 měl být vyšší než 400, v dalších letech této dekády téměř 100 osob každý rok (Obr. 5-5), po roce 2030 o něco nižší. Skutečné hodnoty v jednotlivých letech se opět mohou od těchto prognózovaných hodnot (někdy poměrně výrazně) lišit.

Obr. 5-4: Prognóza počtu dokončených bytů

Zdroj dat: do roku 2020 ČSÚ, prognóza 2021–2040 a graf vlastní

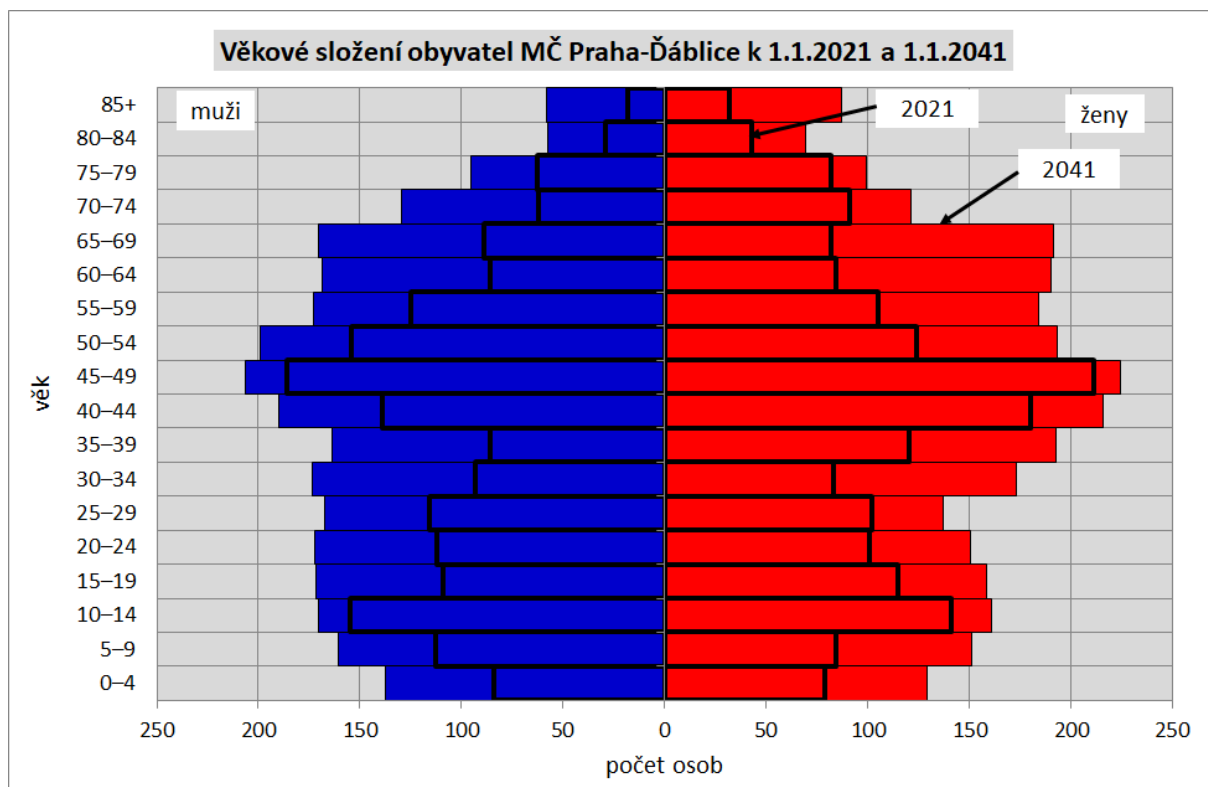
Obr. 5-5: Prognóza vývoje přírůstku obyvatelstva

Zdroj dat: do roku 2020 ČSÚ, prognóza 2021–2040 a graf vlastní

Kromě počtu obyvatel se pochopitelně změní i jeho věkové složení. Protože scénář prognózy předpokládá (kromě roku 2022) stabilní vývoj počtu narozených i přistěhovalých bez velkých meziročních výkyvů, vypadá i prognózované věkové složení obyvatelstva na začátku roku 2041 mnohem stabilněji než poslední dostupná věková struktura (k 1. 1. 2021). Podle prognózy by mělo dojít k výraznému zvýšení počtu obyvatel, který se bude týkat všech věkových skupin. Přitom nárůst ve věkových skupinách, které jsou v současné době málo početné, by měl být o něco vyšší než v početnějších věkových skupinách. Například zatímco počet 10–14letých a 45–49letých by měl být na počátku roku 2041 jen přibližně o 10 % vyšší než v současné době, počet 60–74letých by se měl zhruba zdvojnásobit a počet 85letých a starších dokonce ztrojnásobit. (viz Obr. 5-6).

Obr. 5-6: Věkové složení 2021 a 2041 (stavy k 1. lednu)

Zdroj dat: 2021 ČSÚ, 2041 vlastní prognóza, graf vlastní

6. Metodika prognózy počtu dětí ve věku docházky do mateřské a základní školy

Na základě prognózy vývoje složení počtu obyvatel podle pohlaví a věku v jednotlivých letech byl proveden pro jednotlivé školní roky odhad počtu a věkové struktury dětí ve věku docházky do mateřské a základní školy. Odhad složení počtu osob podle pohlaví a věku k 1. září daného roku se provedl na základě předpokladu rovnoměrného rozdělení dnů narození během roku, tj. na základě předpokladu, že z každého ročníku narození se 2/3 dětí narodily v lednu až srpnu a zbývající 1/3 se narodila v září až prosinci.

Podle školského zákona (561/2004 Sb.) začíná povinná školní docházka dítěte počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, V každém roce by tedy měly zahájit školní docházku děti, jejichž dokončený věk dne 31. srpna byl 6 let. Ne všechny děti však zahajují školní docházku jako 6leté. Školský zákon připouští zahájení školní docházky o rok dříve (tj. ve věku 5 let dítěte). To je však velmi výjimečné a v prognóze se tato možnost neuvažuje. Mnohem častější je odklad zahájení školní docházky o jeden rok (tj. nástup do 1. třídy až ve věku 7 let). Věkem vždy rozumíme dokončený věk dítěte dne 31. srpna před zahájením školního roku.

Odhad počtu dětí ve věku jednotlivých ročníků povinné školní docházky se prováděl s přihlédnutím k této skutečnosti. Na základě statistiky zápisů do 1 ročníku a odkladů v ZŠ Ďáblice od roku 2012 se předpokládalo, že 16,3 % dětí nastupuje do 1. třídy s ročním odkladem, tedy až po dovršení 7 let věku.

Dále se předpokládalo, že školní docházka všech dětí probíhá plynule bez přerušení a bez opakování některého ročníku. Brala se rovněž v úvahu skutečnost, že někteří žáci mohou závěrečnou část své povinné školní docházky absolvovat na víceletém gymnáziu nebo na konzervatoři. V období 2011–2020 odcházelo po ukončení 5. ročníku na gymnázia a konzervatoře v průměru 18,58 % žáků, zatímco po ukončení 7. ročníku pouze 6,46 % žáků. Předpokládalo se, že tyto podíly zůstanou zachovány i po celé prognózované období.

Takto definovaný počet dětí ve věku docházky do základní školy s trvalým bydlištěm v MČ Praha-Ďáblice pak můžeme chápat jako odhad potřebné celkové kapacity základních škol MČ Praha-Ďáblice za předpokladu, že všichni žáci trvale bydlící v MČ Praha-Ďáblice budou navštěvovat základní školu v Ďáblicích (a žádní žáci s trvalým bydlištěm v jiných městských částech či mimo Prahu do této školy chodit nebudou). Jsou to tedy v jistém smyslu potenciální žáci.

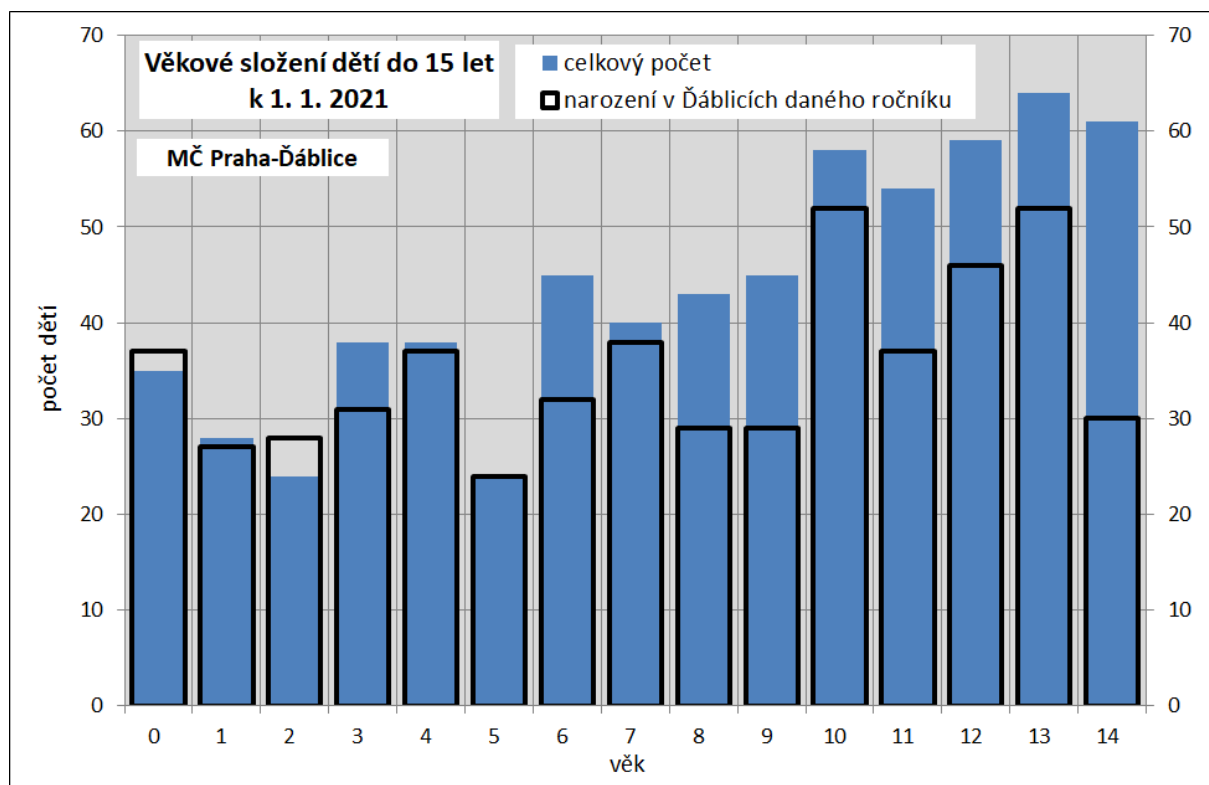
Za potenciální uchazeče o umístění v mateřské školce pak považujeme všechny děti od 3 let do okamžiku zahájení povinné školní docházky. Pokud uvažujeme věk k 1. září, jsou to všechny děti 3–5leté a 16,3 % dětí 6letých, u nichž uvažujeme odklad povinné školní docházky.

Odhad trendů vývoje počtu dětí ve věku docházky do mateřské a základní školy v nejbližších letech

Aktuální počet dětí ve věku docházky do mateřské a základní školy lze poměrně dobře odhadnout na základě složení počtu osob do 15 let podle věku. Poslední dostupné hodnoty jsou k 1. lednu 2021 (Obr. 6-1).

Z grafu je na první pohled patrné, že ve věku docházky do základní školy je většinou počet dětí s trvalým bydlištěm v Ďáblicích vyšší než počet narozených příslušného ročníku, že tedy v Ďáblicích chodí do školy řada dětí, které se zde nenarodily, ale přistěhovaly se před zahájením školní docházky. Aktuální počet dětí v předškolním věku vypadá zatím relativně malý, velmi pravděpodobně však dojde k jeho postupnému zvyšování migrací.

Obr. 6-1: Věkové složení osob do 15 let

Zdroj: Vlastní graf na základě dat ČSÚ

Poznamenejme znovu, že přistěhováním se vždy rozumí přihlášení k trvalému pobytu. Za přistěhovalé tedy považujeme i děti, které se narodily rodičům, kteří sice již bydleli v Ďáblicích, ale neměli zde trvalý pobyt a rovněž děti, které rodiče formálně přihlásili k trvalému pobytu v Ďáblicích, i když fakticky bydlí jinde.

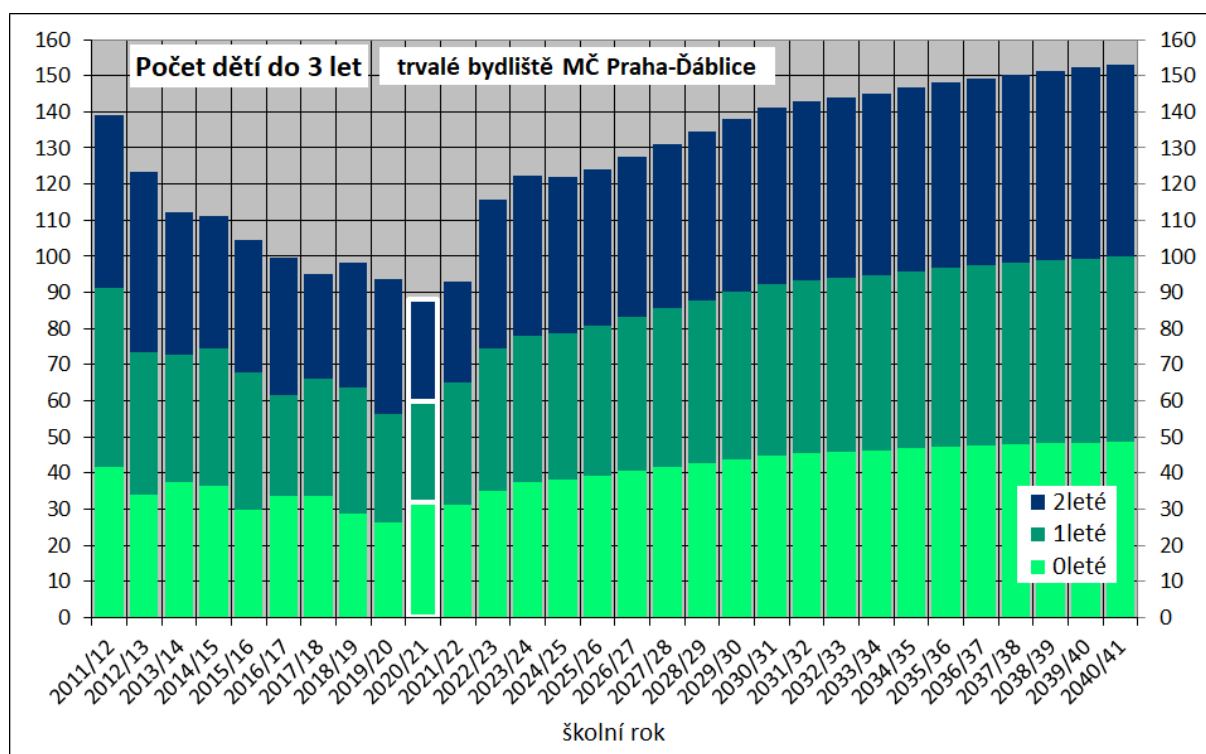
Mnohem přesnější prognózu vývoje počtu dětí ve věku docházky do mateřské a základní školy (která zohledňuje též předpokládané změny počtu dětí v důsledku úmrtnosti, ale především migrace) lze vypočítat na základě prognózy vývoje počtu a věkové struktury obyvatelstva metodikou uvedenou na začátku této kapitoly.

Výsledky jsou uvedeny v následujících dvou kapitolách. Všechny počty dětí se uvažují k okamžiku zahájení příslušného školního roku, tj. k 1. září.

7. Prognóza počtu dětí v jeslovém věku (0–2leté)

Počet 0–2letých dětí v posledních letech poměrně výrazně poklesl (ze 140 na méně než 90). V dalších letech lze však vzhledem k předpokladu zvýšené bytové výstavby očekávat jeho trvalý nárůst. Již za 3 roky by měl počet dětí v tomto věku překročit 120 a do konce prognózovaného období by mohl být vyšší než 150 (Obr. 8-1). Hodnoty v jednotlivých letech samozřejmě mohou kolísat podle meziročních změn počtu narozených i v důsledku výkyvů v migraci.

Obr. 7-1: Prognóza vývoje počtu 0–2letých dětí – jeslový věk (MČ Praha-Ďáblice)

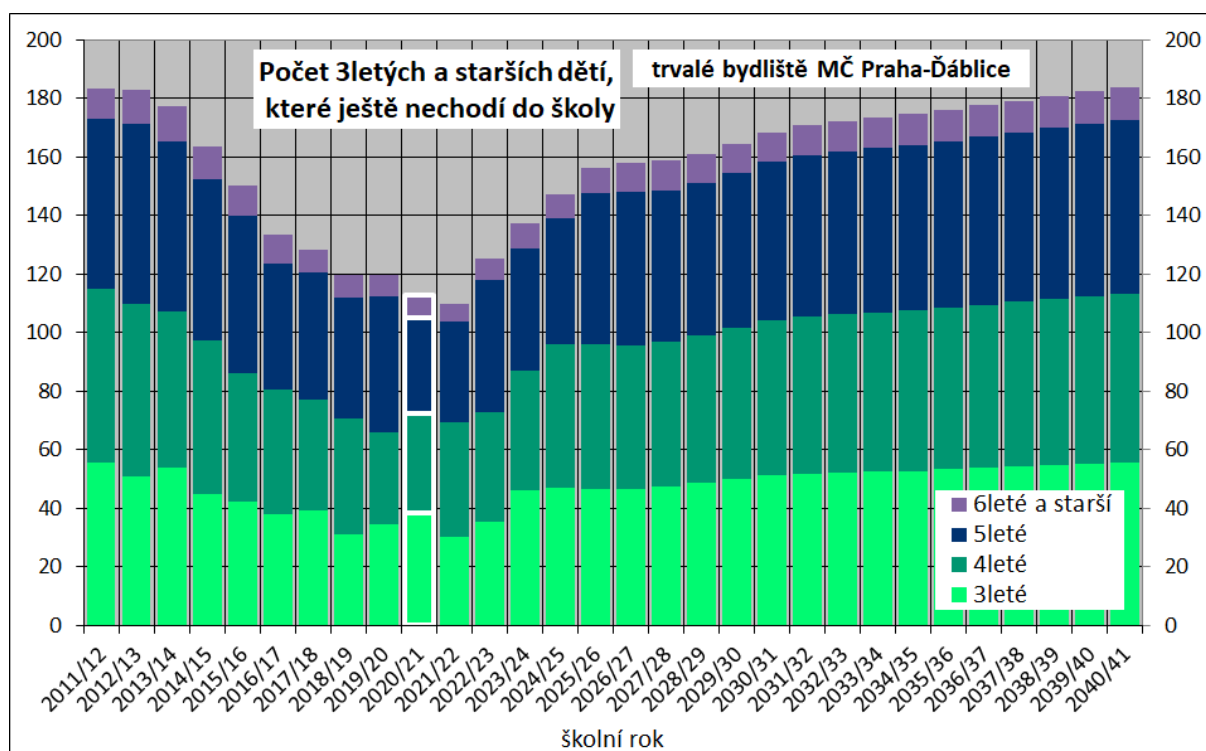

Zdroj dat: do roku 2020 ČSÚ, prognóza 2021–2040 a graf vlastní

8. Prognóza počtu dětí ve věku docházky do mateřské školy

Vývoj počtu dětí ve věku docházky do mateřské školky vykazuje pochopitelně (zhruba s tříletým zpožděním) podobný trend jako vývoj dětí jeslového věku popsany v předchozí kapitole. V posledních letech se počet těchto dětí snížil ze 180 na 110, tedy poklesl o více než 1/3. Během celého období prognózy by však měl postupně růst. Již v roce 2023 by mohl dosáhnout 140, ve druhé polovině současné dekády by se měl pohybovat kolem 160 a na konci prognózovaného období by jeho hodnoty mohly být vyšší než 180 (Obr. 8-1). Opět nelze samozřejmě vyloučit určité meziroční výkyvy v důsledku výkyvů v počtech narozených či nerovnoměrné migrace. Potřebná kapacita mateřské školy bude samozřejmě záviset též na zájmu rodičů o umístění jejich dětí do školky (s výjimkou povinného posledního roku před zahájením školní docházky).

Obr. 8-1: Prognóza vývoje počtu dětí ve věku mateřské školky (MČ Praha-Ďáblice)

Zdroj dat: do roku 2020 ČSÚ, prognóza 2021–2040 a graf vlastní

9. Prognóza vývoje počtu dětí ve věku docházky do základní školy

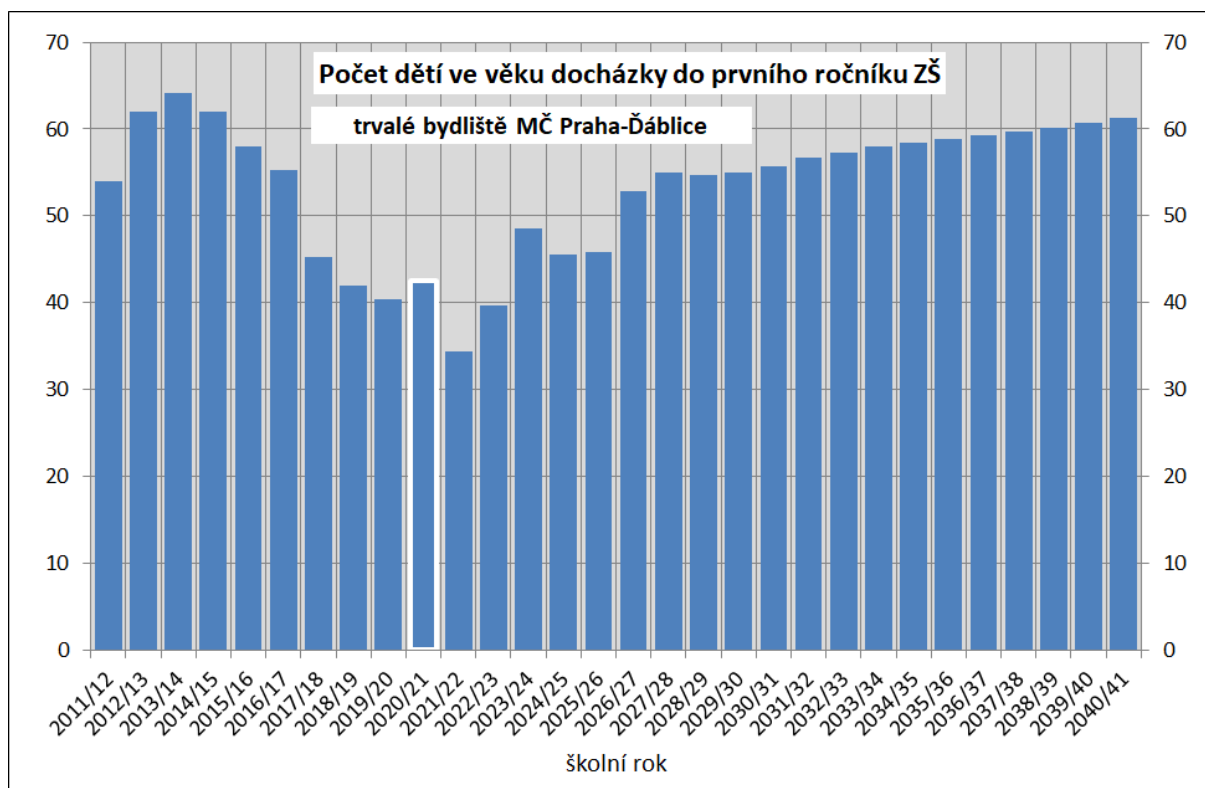
Jak již bylo řečeno, veškeré číselné údaje se týkají osob, které mají na území MČ Praha-Ďáblice trvalé bydliště. Níže uváděné výsledky nejsou proto prognózami počtu žáků základní školy v Ďáblicích, ale prognózami počtu *děti ve věku* docházky do *základní školy* bydlicích (přesněji řečeno majících trvalé bydliště či v případě cizinců povolení k trvalému, resp. dlouhodobému pobytu) v MČ Praha-Ďáblice. Z hlediska školní docházky je to tedy prognóza počtu *potenciálních žáků* základních škol. Zdůrazňujeme však, že z tohoto počtu jsou vyloučeni žáci ve vyšších ročnících, o nichž předpokládáme, že budou absolvovat závěr povinné školní docházky na víceletých gymnáziích nebo konzervatořích.

Byl by to poměrně dobrý odhad skutečného počtu žáků v případě, že by všechny děti bydlicí v MČ Praha-Ďáblice navštěvovaly základní školu v této městské části, zatímco děti trvale bydlicí mimo MČ Praha-Ďáblice by nemohly tuto školu navštěvovat.

Pro určení potřebné kapacity základní školy je pochopitelně důležité především odhadnout počet dětí, které budou v daném roce zahajovat školní docházku (počet „prvňáčků“). Až na výjimky tyto děti minimálně další 4 roky postupují do vyšších ročníků a pokud nepřejdou na víceletá gymnázia či konzervatoře, docházejí zpravidla do základní školy celých 9 let.

Trend vývoje počtu potenciálních žáků 1. ročníků základní školy kopíruje zhruba s šestiletým zpožděním vývoj počtu narozených, je však pochopitelně (a v MČ Praha-Ďáblice velmi výrazně) též ovlivněn migrací dětí předškolního věku.

Obr. 9-1: Prognóza počtu dětí ve věku docházky do prvního ročníku základní školy (pouze s trvalým bydlištěm v Ďáblicích)

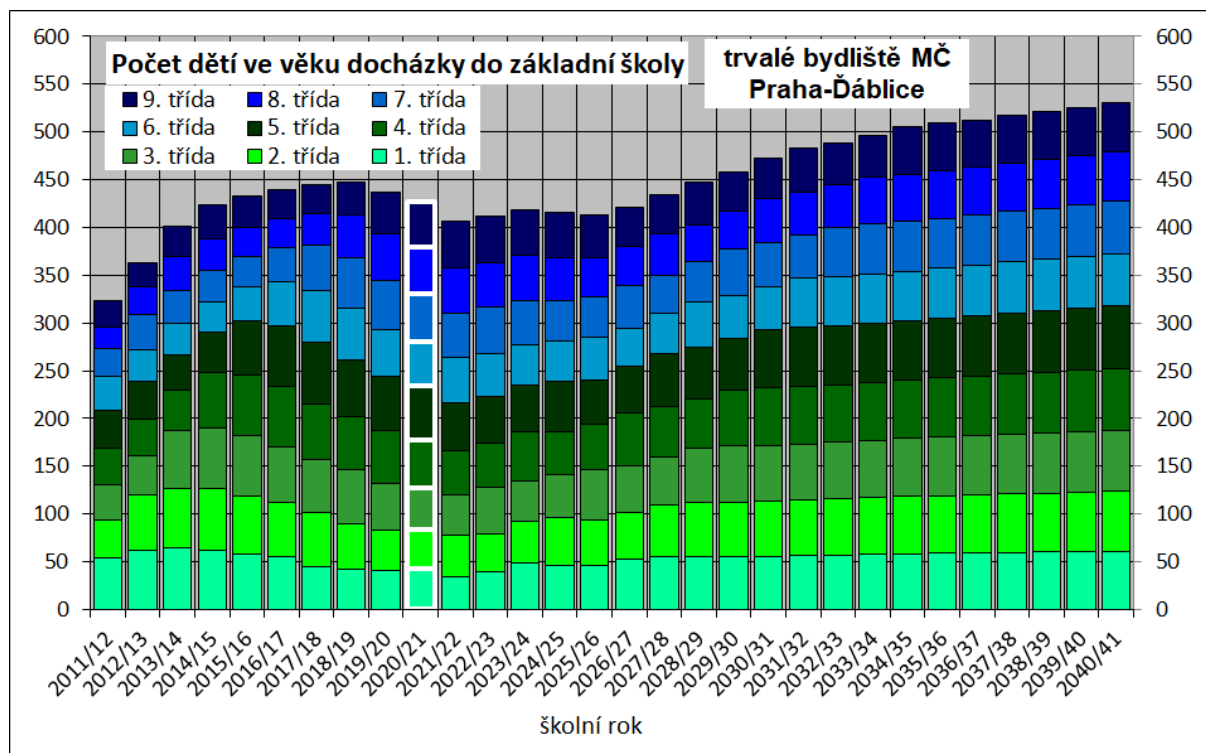
Zdroj: Vlastní výpočet a graf na základě dat ČSÚ a vlastní prognózy od roku 2021

Počet dětí ve věku docházky do prvního ročníku základní školy trvale bydlicích v MČ Praha-Ďáblice v posledních letech poklesl zhruba o 1/3, snížil se z více než 60 na 40. V nejbližších

5 letech by se počet těchto dětí neměl příliš měnit (Obr. 9-1). V dalších letech se však projeví předpokládaný zvýšený nárůst počtu obyvatel Ďáblic. Ve druhé polovině dvacátých let by měl být počet dětí trvale bydlících v Ďáblicích zahajujících povinnou školní docházku vyšší než 50 a během třicátých let by se postupně zvyšoval na zhruba 60. Pokud by opravdu všechny děti s trvalým bydlištěm v Ďáblicích měly do základní školy v Ďáblicích nastoupit, bylo by třeba v každém školním roce otevřít dvě paralelní první třídy, od třicátých let pravděpodobně již dokonce tři paralelní třídy.

Celkový počet dětí ve věku docházky do základní školy s trvalým bydlištěm v MČ Praha-Ďáblice se během posledních téměř 10 let zvýšil z necelých 350 na zhruba 450. Aktuálně dochází k jeho postupnému poklesu na cca 400 dětí. Od druhé poloviny dvacátých let by však měl počet dětí ve věku docházky do základní školy trvale růst. Na konci dvacátých let by měl překročit 450 a ke konci prognózovaného období by se jeho hodnoty mohly blížit 550. Viz Obr. 9-2.

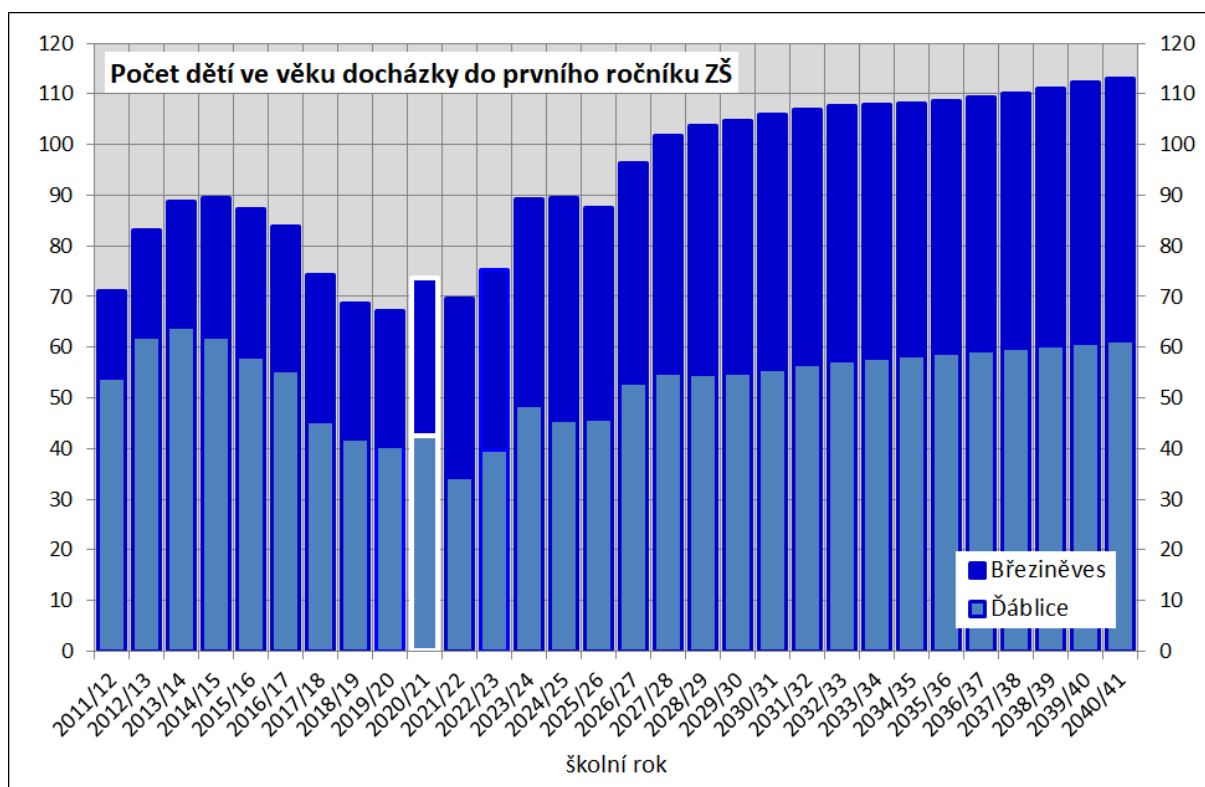
Obr. 9-2: Prognóza počtu dětí ve věku docházky do základní školy (s trvalým bydlištěm pouze v Ďáblicích)

Zdroj: Vlastní výpočet a graf na základě dat ČSÚ do roku 2020 a vlastní prognózy od roku 2021

Škola v Ďáblicích však slouží jako spádová škola pro nejen MČ Praha-Ďáblice, ale i pro MČ Praha-Březiněves. Pokud by rovněž všechny děti trvale bydlící v Březiněvsi navštěvovaly školu v Ďáblicích, nastupovalo by v současné době každý rok do 1. ročníku kolem 70 dětí (Obr. 9-3), což jsou 3 „plně obsazené“ paralelní třídy. Vzhledem k předpokládanému růstu počtu obyvatel Ďáblic i Březiněvsi by se počet nastupujících prvňáčků do roku 2023 vyšplhal zhruba na 90 a od roku 2027 by byl každoročně o něco vyšší než 100 (4 paralelní třídy). V případě meziročních výkyvů v počtu narozených či migraci by v některých školních rocích, zejména na konci prognózovaného období, bylo potřebných dokonce 5 paralelních tříd. Je otázkou, zda by za těchto předpokladů byl v této škole dostatek tříd i dostatek učitelů. Počty žáků ve třídách by byly tak velké, že zřejmě ani pozdější odchod některých z nich na víceletá gymnázia by zpravidla neumožnil některou paralelku zrušit. Celková kapacita školy by tedy musela být v budoucnu 36 školních tříd.

Obr. 9-3: Prognóza počtu dětí ve věku docházky do prvního ročníku základní školy (s trvalým bydlištěm v Ďáblicích a Březiněvsi)

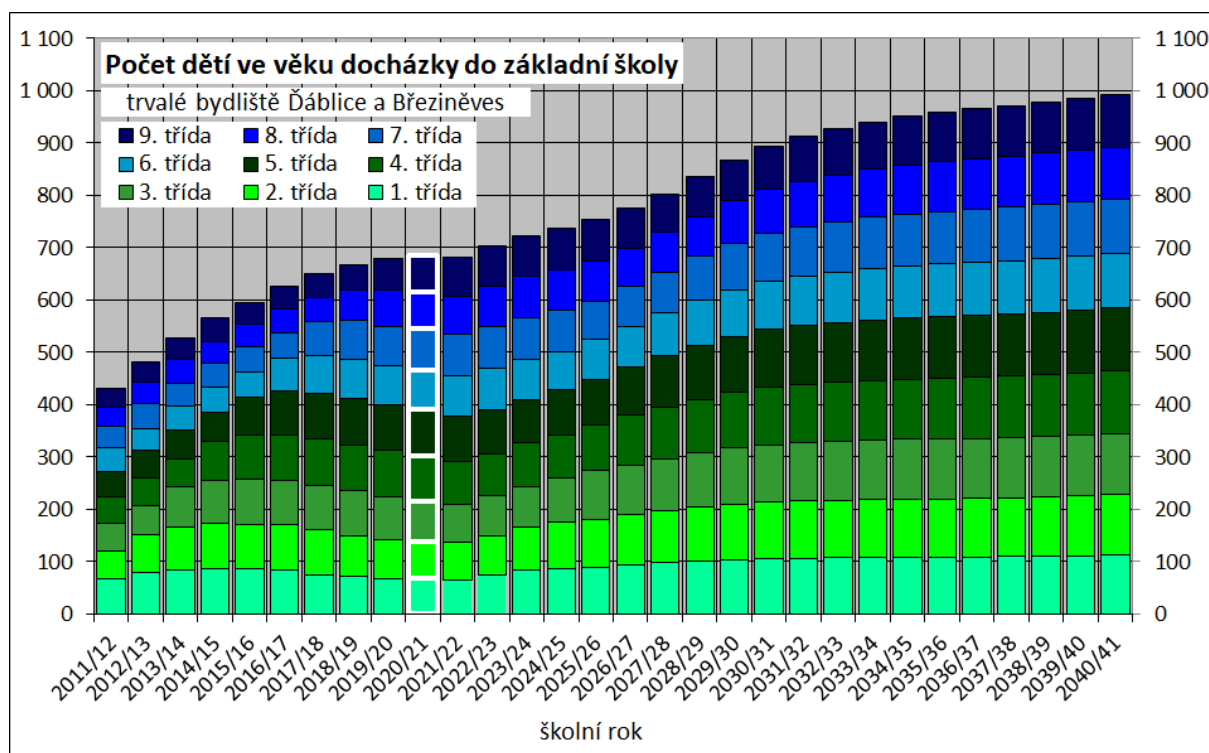
Zdroj: Vlastní výpočet a graf na základě dat ČSÚ do roku 2020 a vlastní prognózy od roku 2021

Celkový počet potenciálních žáků (tj. dětí ve věku povinné školní docházky s trvalým bydlištěm v Ďáblicích nebo Březiněvsi), který se v současné době pohybuje kolem 700, by měl začít trvale růst. Zhruba za 5 let by se měl přiblížit 800, za dalších 5 let překročit 900 a na konci prognózovaného období se blížit 1 000.

Znovu připomeňme, že na nejbližších 6 let je tato prognóza poměrně spolehlivá, neboť se jedná o děti, které se již narodily a mají na území MČ Praha-Ďáblice a MČ Praha-Březiněves trvalé bydliště. Dosavadní migrační trendy nasvědčují spíše dalšímu zvyšování počtu dětí předškolního věku (které je v prognóze zahrnuto). Ke snížení počtu žáků (proti prognózovaným počtům) by tedy mohlo dojít pouze v případě, že by v dalších letech nepokračovalo stěhování rodičů s dětmi předškolního věku do Ďáblic (ani přihlašování zde již bydlících dětí k trvalému pobytu).

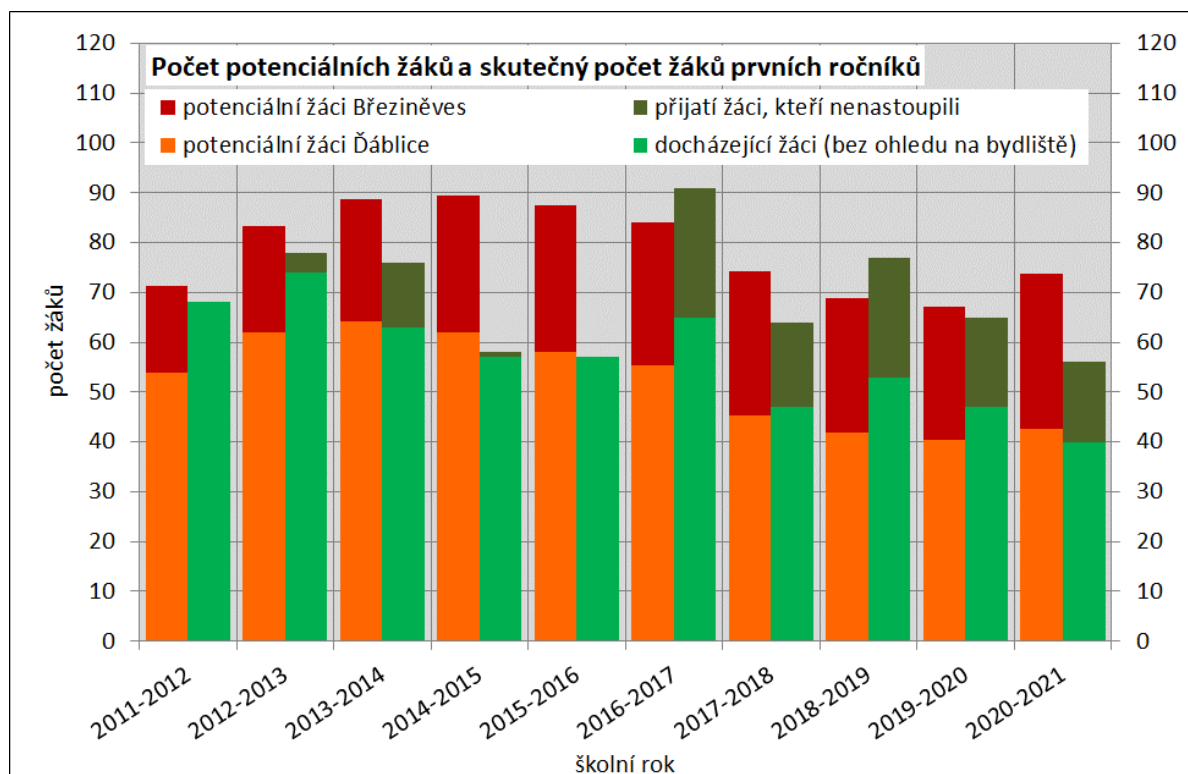
Skutečný počet žáků základní školy v Praze-Ďáblicích pochopitelně závisí na tom, jaký podíl dětí s trvalým bydlištěm v této městské části (a v městské části Praha-Březiněves) bude mít zájem tuto školu navštěvovat a zda bude tato škola přijímat též děti s trvalým bydlištěm v jiné městské části, nebo dokonce žáky mimopražské. Údaje z posledních školních roků naznačují, že skutečný počet žáků prvních tříd byl (někdy výrazně) nižší než počet dětí s trvalým bydlištěm v Ďáblicích a Březiněvsi ve věku zahajování školní docházky. Část dětí (i některé z těch, které byly po zápise přijaty na ZŠ Ďáblice) tedy zřejmě nastupuje nakonec do školy jinde (Obr. 9-5). V nejbližších letech lze však vzhledem k předpokládanému nárůstu počtu dětí ve věku zahájení povinné školní docházky předpokládat, že řada základních škol v Praze bude stále více odmítat žáky, kteří nemají trvalé bydliště v příslušné městské části, eventuálně ve spádové oblasti školy. Skutečné počty žáků základních škol se proto mohou postupně přibližovat počtu bydlících dětí ve věku povinné školní docházky v příslušné spádové oblasti, tj. počtu potenciálních žáků.

**Obr. 9-4: Prognóza počtu dětí ve věku docházky do základní školy
(s trvalým bydlištěm v Ďáblících a Březiněvsi)**

Zdroj: Vlastní výpočet a graf na základě dat ČSÚ do roku 2020 a vlastní prognózy od roku 2021

Obr. 9-5: Porovnání počtu potenciálních žáků a skutečného počtu žáků prvních tříd

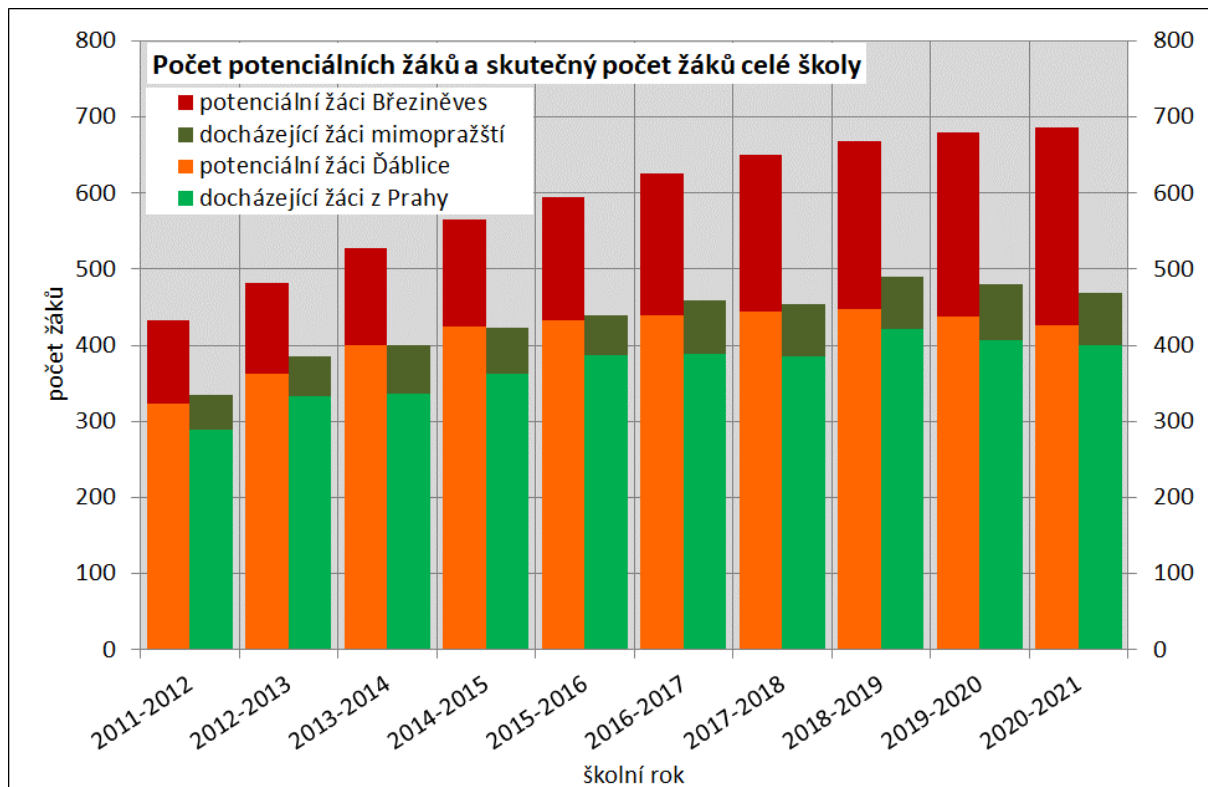

Počty žáků přijatých do 1. ročníku ve školním roce 2011–2012 a 2015–2016 nebyly k dispozici, proto není uveden počet přijatých žáků, kteří nakonec do školy nenastoupili.

Zdroj: Vlastní výpočet a graf na základě dat ČSÚ a dat školské statistiky ZŠ Ďáblice.

Z uvedeného důvodu je rovněž celkový počet žáků školy v Ďáblicích (včetně žáků z jiných městských částí a mimopražských žáků) nižší než počet dětí ve věku povinné školní docházky trvale bydlících v Ďáblicích a Březiněvsi (Obr. 9-6).

Obr. 9-6: Porovnání počtu potenciálních žáků a skutečného všech žáků ZŠ Ďáblice

Zdroj: Vlastní výpočet a graf na základě dat ČSÚ s dat školské statistiky ZŠ Ďáblice

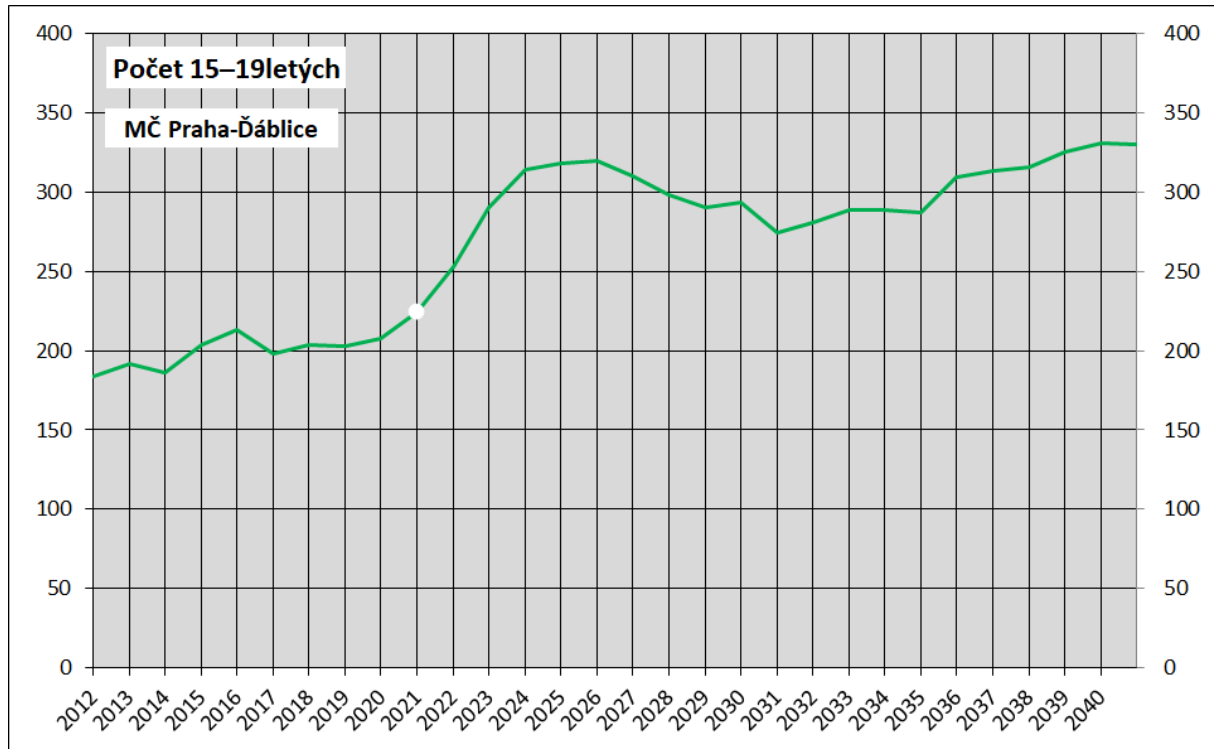
Na závěr je třeba opět zdůraznit, že scénář prognózy vychází z předpokladu výrazného zvýšení další bytové výstavby v Ďáblicích i Březiněvsi. Pokud by se tento předpoklad nenaplnil, došlo by ke snížení předpokládaného počtu přistěhovalých. Protože většinu přistěhovalých tvoří rodiče s malými dětmi nebo mladí lidé, kteří brzy po přistěhování děti mají, znamenalo by to i snížení počtu potenciálních žáků pod hodnoty, které uvádí tato prognóza.

Pokud by naopak došlo (zejména v pozdějších letech) k realizaci výstavby bytů, která nebyla známa v okamžiku vytváření této prognózy, znamenalo by to s vysokou pravděpodobností další nárůst počtu žáků.

10. Osoby 15–19leté

Toto jsou osoby ve věku, kdy obvykle navštěvují střední školu nebo první ročník vysoké školy. Počet těchto osob během posledních let velmi mírně rostl či stagnoval, v současné době jich je o něco více než 220. Během následujících 3 let by se měl jejich počet poměrně výrazně zvýšit na více než 300, v dalších letech by se jejich počet měl pohybovat kolem této hodnoty (Obr. 10-1).

Obr. 10-1: Vývoj počtu osob 15–19letých

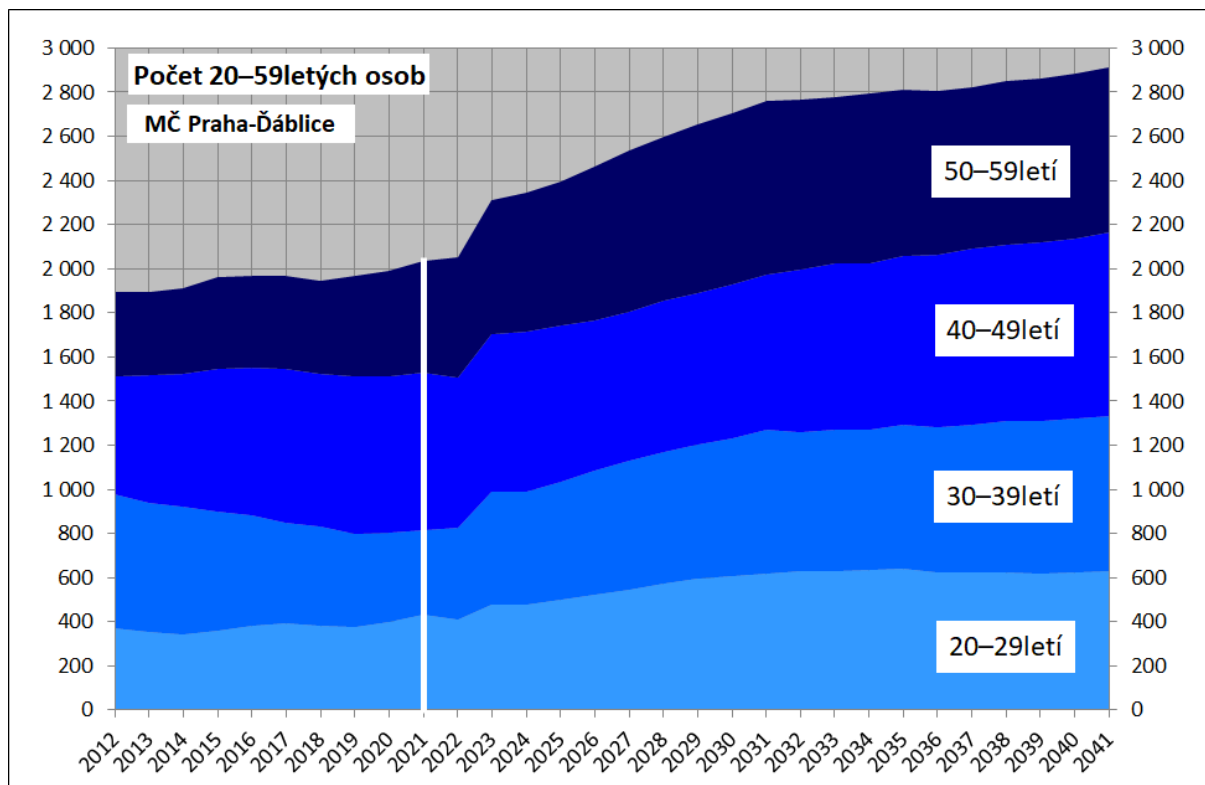

Zdroj: vlastní výpočty na základě dat ČSÚ (do r. 2020) a vlastní prognózy 2021–2040.

11. Osoby 20–59leté

Jedná se o osoby, které jsou většinou ekonomicky aktivní. Od počátku roku 2012 do konce roku 2020 se počet těchto osob plynule pomalu zvyšoval, vzrostl z necelých 1 900 na více než 2 000 osob (Obr. 11-1). V celém prognózovaném období se předpokládá pokračování tohoto růstu s výraznějším zvýšením v roce 2022. Počet osob v tomto věkovém rozmezí by se měl zvýšit o necelou polovinu, na konci prognózovaného období by tedy dosahoval téměř 3 000 osob.

Obr. 11-1: Vývoj počtu 20–59letých osob

Zdroj: vlastní výpočty na základě dat ČSÚ (do r. 2020) a vlastní prognózy 2021–2040

Bude se měnit nejen počet, ale i věkové složení 20–59letých osob. Následující grafy zachycují trendy vývoje podle desetiletých věkových skupin. Pro lepší srovnatelnost mají všechny grafy stejné měřítko.

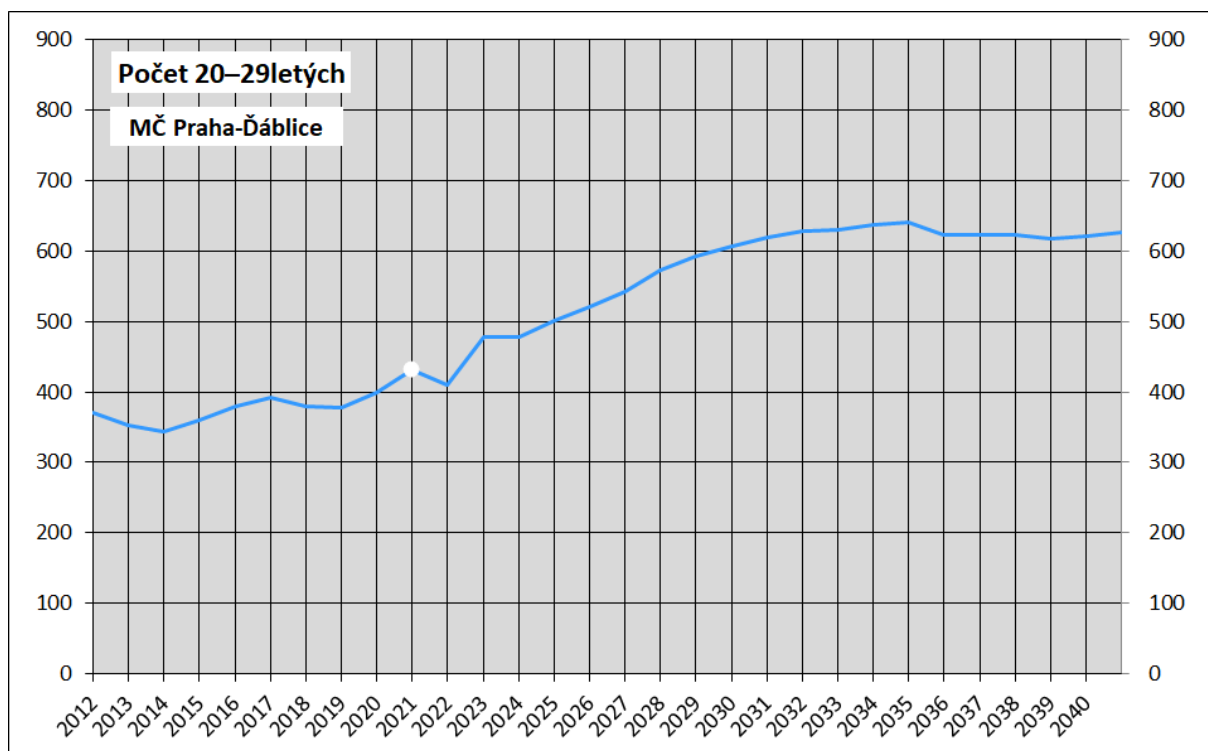
Počet osob ve věku 20–29 dokončených let se během několika posledních let mírně zvýšil – z 350 osob na více než 400 osob. V následujících 10 letech se očekává další postupný nárůst až na 600 osob, což znamená zvýšení současného počtu zhruba o polovinu. Ve druhé dekádě prognózovaného období by se již počet osob v tomto věku neměl příliš měnit a pohybovat se stále kolem 600 (Obr. 11-2). Poznamenejme ještě, že část osob v tomto věku (pokud studují na vysoké škole), nemusí být ještě ekonomicky aktivní.

Zcela jiný trend vykazuje vývoje počtu osob 30–39letých (Obr. 11-3). Během uplynulých 9 let se počet osob v tomto věku snížil z 600 na méně než 400, tedy poklesl o 1/3. V současné době však dosahuje svého minima a v celém prognózovaném období lze očekávat jeho opětovný nárůst. Již na konci roku 2022 by mohl překročit 500, během dalších 5 let by se měl vrátit na hodnoty z roku 2012 (cca 600 osob) a na konci prognózovaného období by mohl dosahovat téměř 700.

Počet 40–49letých osob vykazuje trend naprosto opačný. Během posledních 9 let vzrostl z necelých 550 na více než 700 osob. V první dekádě prognózovaného období by však počet osob v této věkové skupině neměl výrazněji měnit. Teprve ve druhé dekádě očekáváme další trvalý růst. Na konci prognózy by měl být počet osob v tomto věku vyšší než 800, jednalo by se tedy o nejpočetnější desetiletou věkovou skupinu produktivního věku (Obr. 11-4).

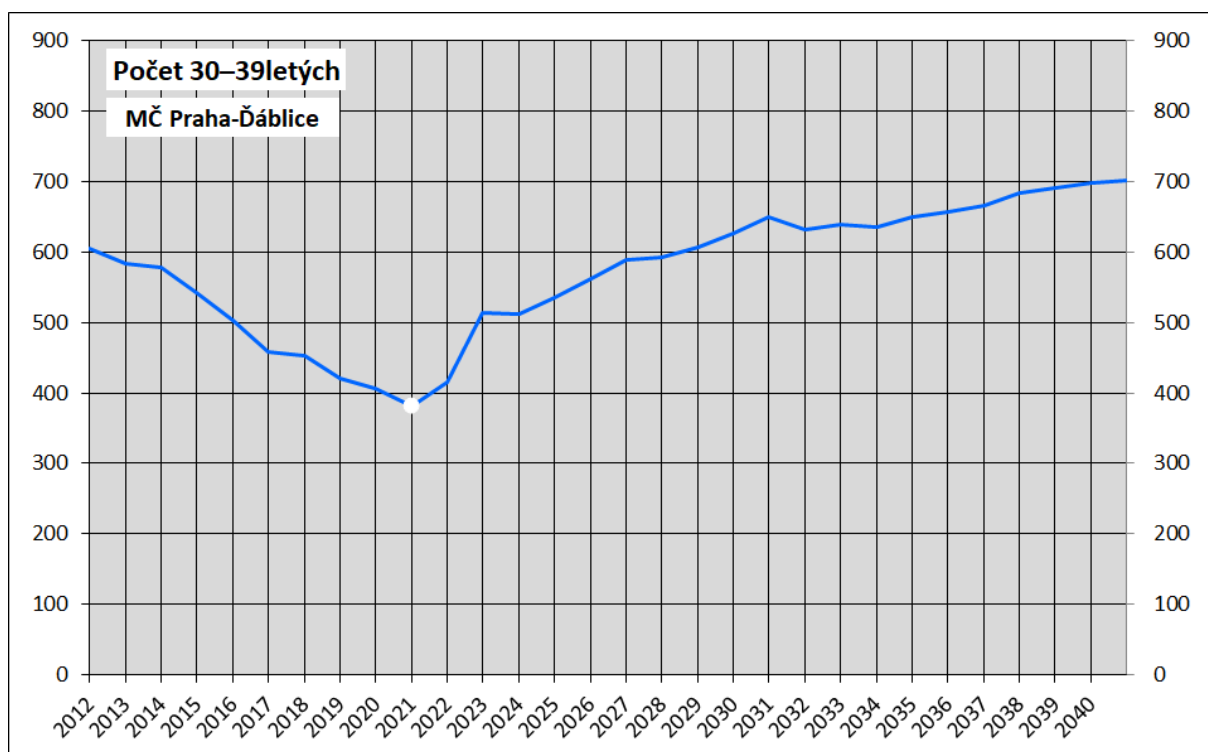
Naproti tomu počet 50–59letých, který se v minulých 9 letech zvýšil z necelých 400 na více než 500, v nejbližších letech dále poroste. Na přelomu 20. a 30. let by měl dosáhnout téměř 800, ve druhé dekádě prognózovaného období se pravděpodobně mírně sníží (Obr. 11-5).

Obr. 11-2: Vývoj počtu 20–29letých osob

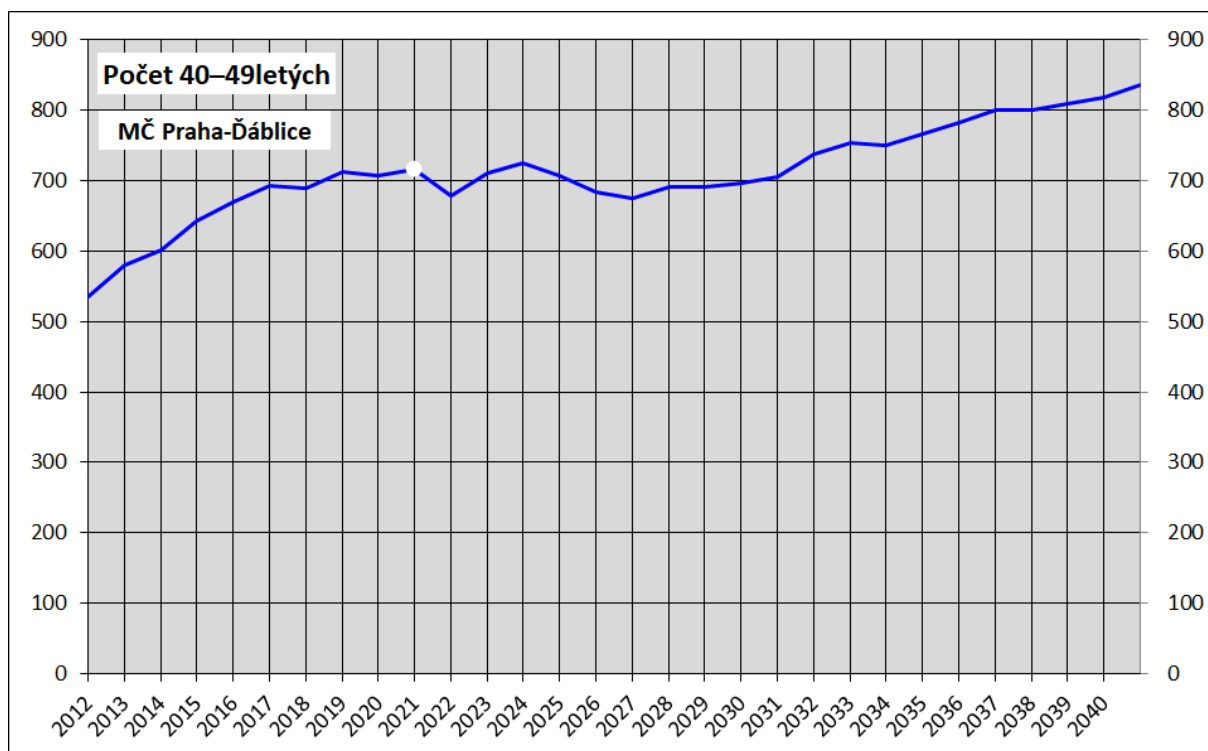
Zdroj: vlastní výpočty na základě dat ČSÚ (do r. 2020) a vlastní prognózy 2021–2040

Obr. 11-3: Vývoj počtu 30–39letých osob

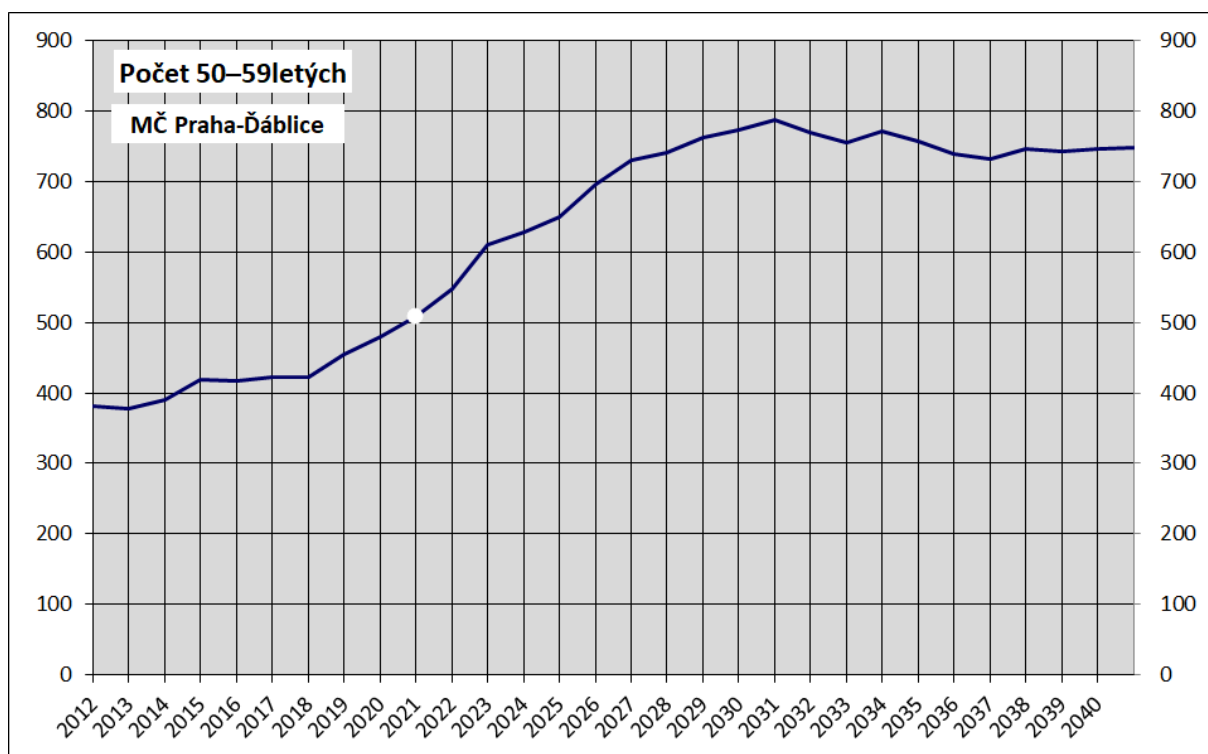
Zdroj: vlastní výpočty na základě dat ČSÚ (do r. 2020) a vlastní prognózy 2021–2040

Obr. 11-4: Vývoj počtu 40–49letých osob

Zdroj: vlastní výpočty na základě dat ČSÚ (do r. 2020) a vlastní prognózy 2021–2040

Obr. 11-5: Vývoj počtu 50–59letých osob

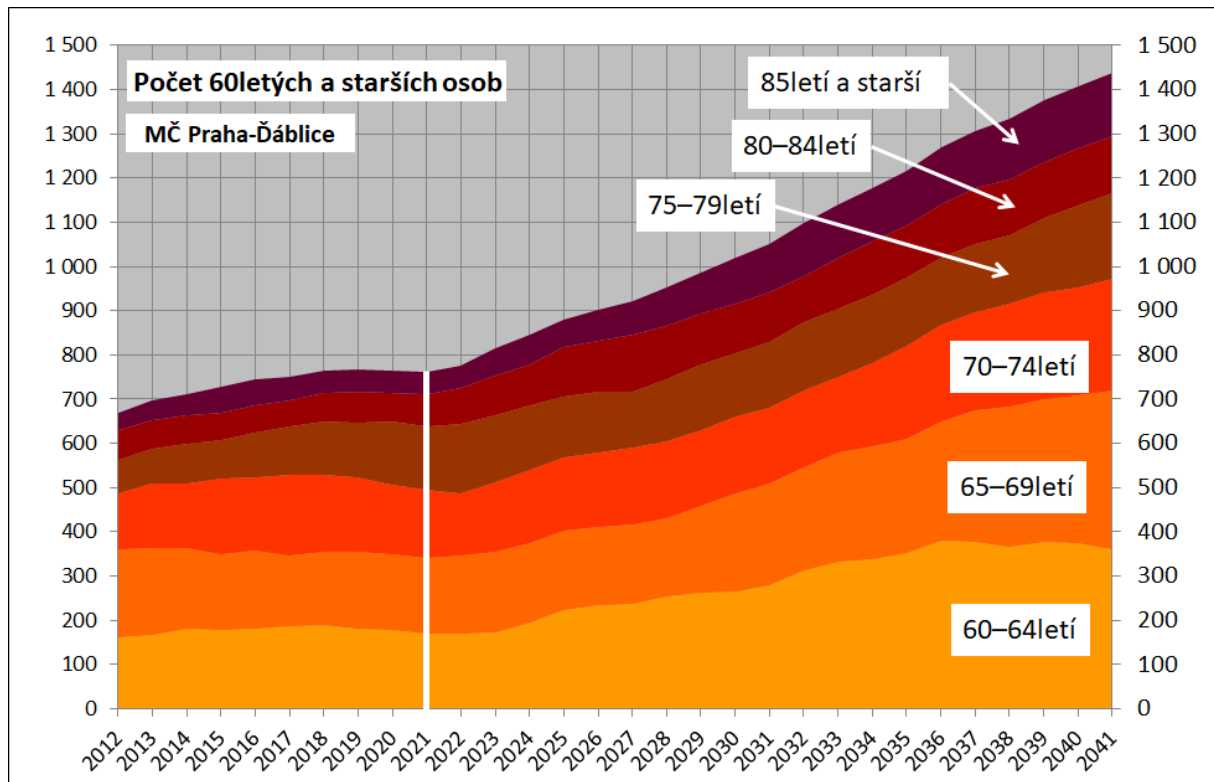
Zdroj: vlastní výpočty na základě dat ČSÚ (do r. 2020) a vlastní prognózy 2021–2040

12. Osoby 60leté a starší

Jedná se o osoby, které již většinou ukončily svoji ekonomickou aktivitu a pobírají starobní či jiný důchod nebo svoji ekonomickou aktivitu ukončí během několika let a u nichž lze zároveň předpokládat postupný růst potřeby sociální i zdravotní péče.

Počet osob v tomto věku se v uplynulých 9 letech zvýšil zhruba o 100. Růst bude pokračovat po celé prognózované období a dojde k jeho zrychlení. Během následujících 20 let by se počet osob v tomto věku měl zvýšit ze současných necelých 800 na více než 1 400, tedy téměř zdvojnásobit (Obr. 12-1).

Obr. 12-1: Vývoj počtu 60letých a starších osob

Zdroj: vlastní výpočty na základě dat ČSÚ (do r. 2020) a vlastní prognózy 2021–2040

Podobně jako v případě osob 20–59letých i v tomto případě se měnil a bude měnit nejen počet, ale i věkové složení těchto osob.

Počet 60–64letých osob, který v minulých letech víceméně stagnoval, začne od roku 2023 poměrně rychle růst. Do roku 2036 by se měl zvýšit ze současných 170 na necelých 400, tedy více než zdvojnásobit. V posledních 5 letech prognózovaného období by měl mírně poklesnout (Obr. 12-2).

Počet 65–69letých, který se během uplynulých 9 let mírně poklesl (z 200 na 170), bude v následujících letech 7 letech stagnovat. Od roku 2028 by se však měl postupně zvyšovat až na více než 350, což je zhruba dvojnásobek současného počtu (Obr. 12-3).

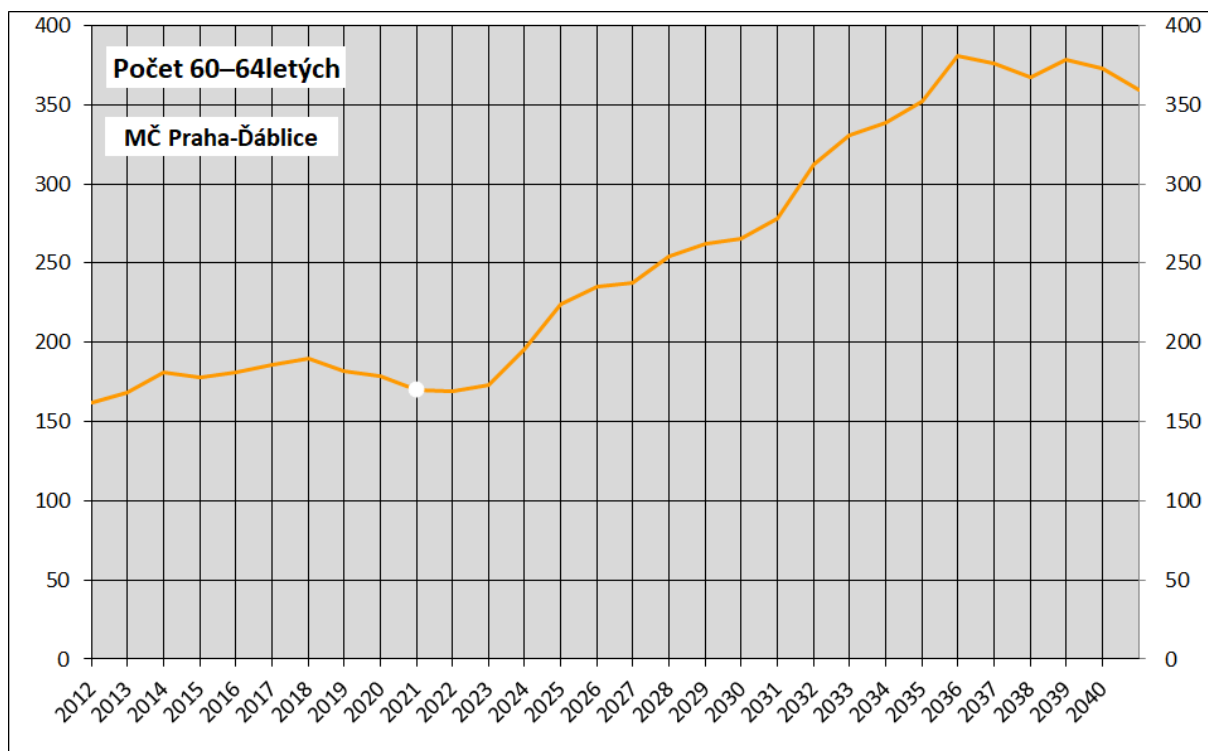
Trend vývoje počtu 70–74letých bude v jistém smyslu podobný. V posledních 9 letech se jen mírně zvýšil a rovněž dalších 12 let budou jeho hodnoty jen velmi pomalu růst nad současnou úroveň 150 osob. Teprve v posledních letech prognózovaného období by mělo dojít k nárůstu na zhruba 250 osob (Obr. 12-4).

Rovněž počet osob v dokončeném věku 75–79 let, který se během uplynulých 9 let zvýšil z necelých 80 na téměř 150, tedy zhruba na dvojnásobek, bude během téměř celého prognózovaného období víceméně stagnovat. Jeho hodnoty v nejbližších letech mírně poklesnou pod současnou úroveň, později se na ni zase vrátí. Teprve v posledních 3 letech prognózy se očekává zvýšení počtu osob v této věkové skupině na téměř 200. (Obr. 12-5).

Počet 80–84letých osob, který se v posledních 9 letech pohyboval kolem 65, by se měl během nejbližších 6 let zvýšit na téměř dvojnásobek (necelých 130 osob), ve zbývajících 14 letech prognózovaného období by měl mírně poklesnout, a později se vrátit na původní úroveň (Obr. 12-6).

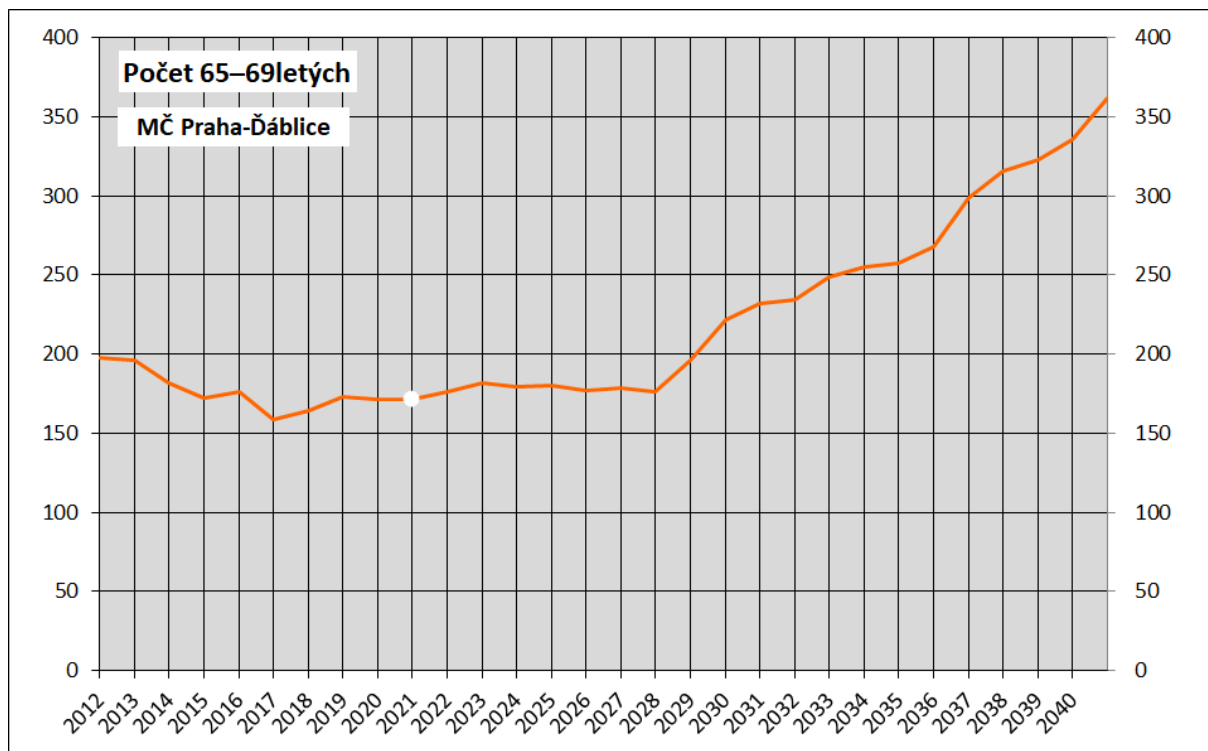
Počet nejstarších osob (od 85 let věku) naproti tomu trvale poroste. Po velmi mírném nárůstu v uplynulých 9 letech desetiletí bude následovat rychlejší nárůst během prvních 11 let prognózovaného období, kdy by se měl počet osob v tomto věku postupně zvýšit ze současných 50 na zhruba 120, tedy na více než dvojnásobek. V dalších letech by měl růst pokračovat, i když mírnějším tempem. Na konci roku 2040 by se počet těchto nejstarších osob mohl blížit 150, byl by tedy třikrát vyšší než v současné době (Obr. 12-7).

Obr. 12-2: Vývoj počtu 60–64letých osob

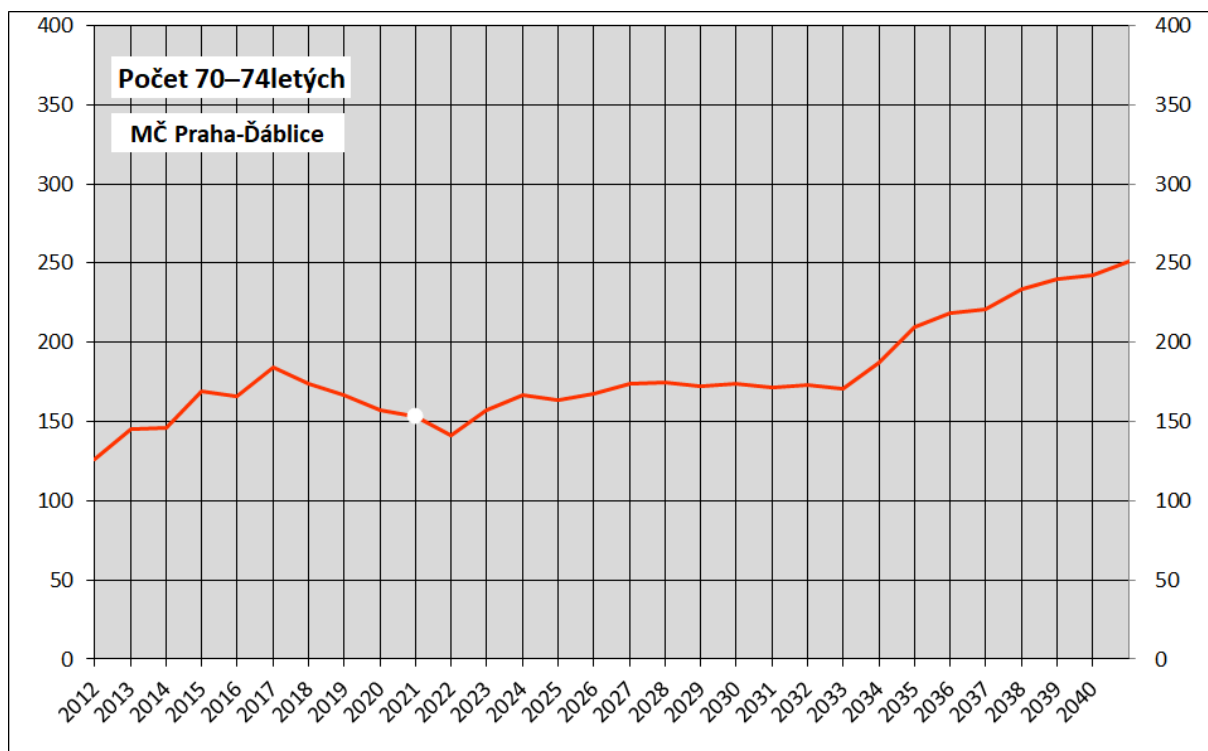
Zdroj: vlastní výpočty na základě dat ČSÚ (do r. 2020) a vlastní prognózy 2021–2040

Obr. 12-3: Vývoj počtu 65–69letých osob

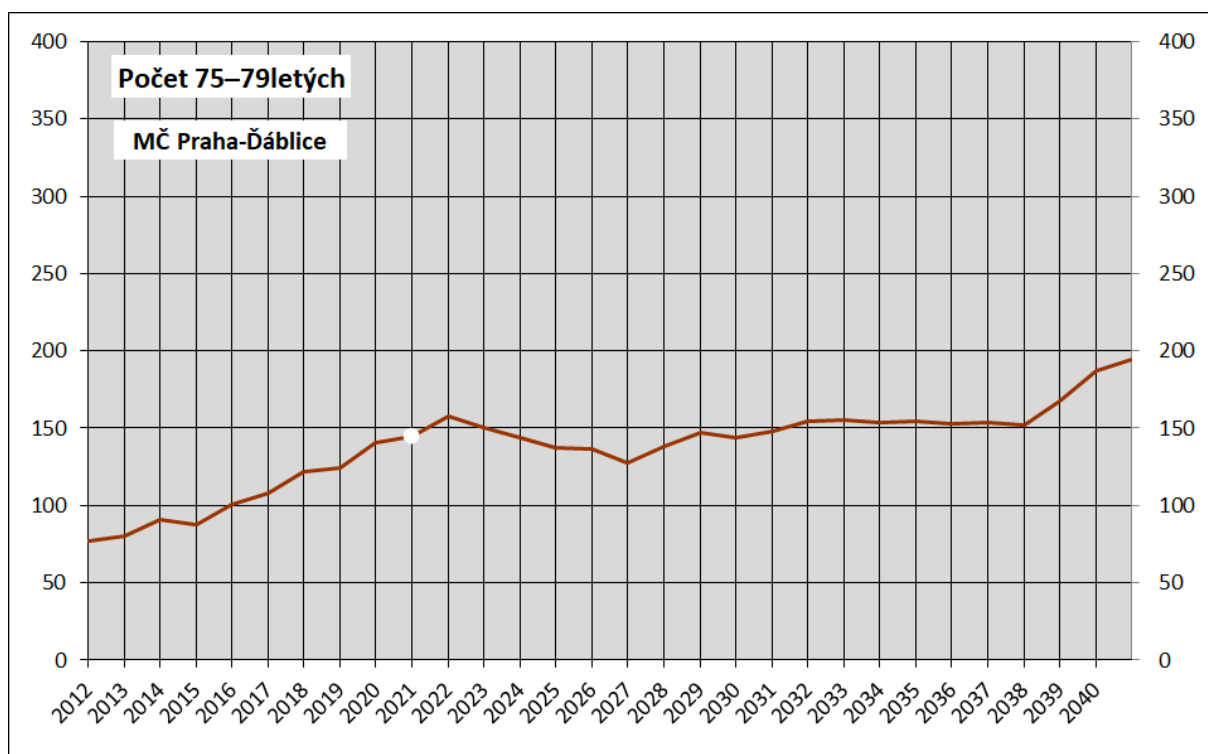
Zdroj: vlastní výpočty na základě dat ČSÚ (do r. 2020) a vlastní prognózy 2021–2040

Obr. 12-4: Vývoj počtu 70–74letých osob

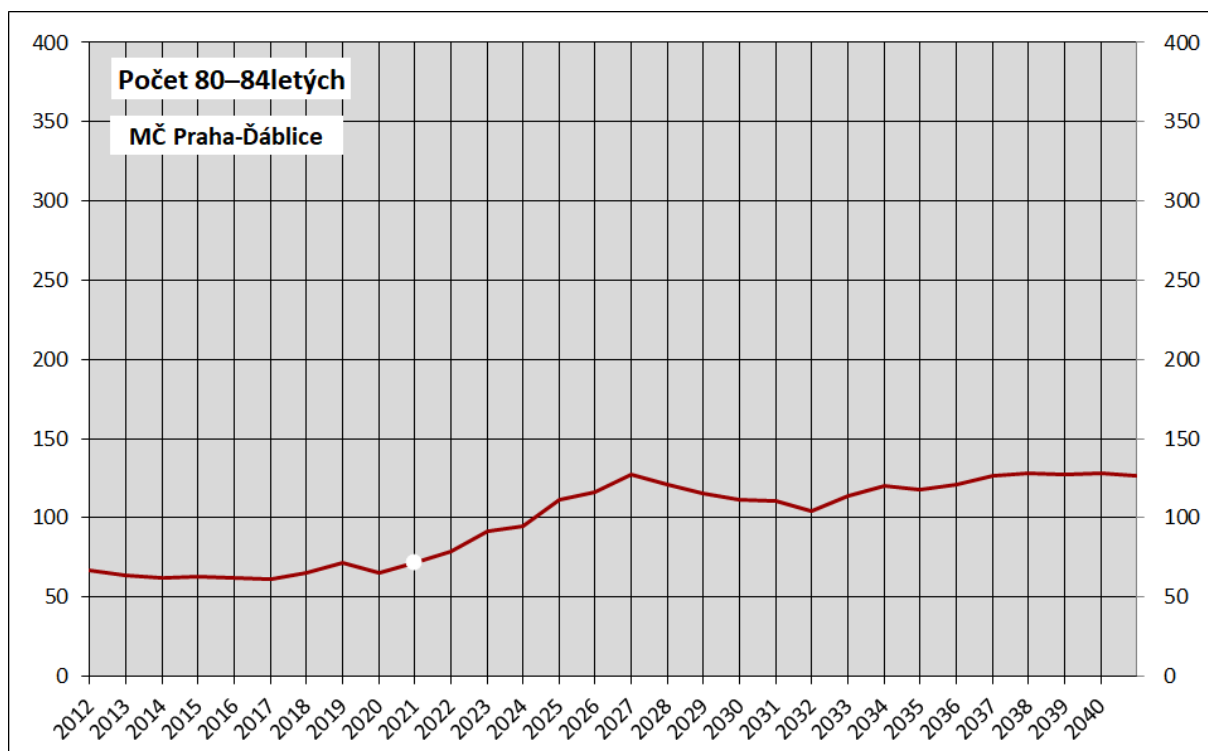
Zdroj: vlastní výpočty na základě dat ČSÚ (do r. 2020) a vlastní prognózy 2021–2040

Obr. 12-5: Vývoj počtu 75–79letých osob

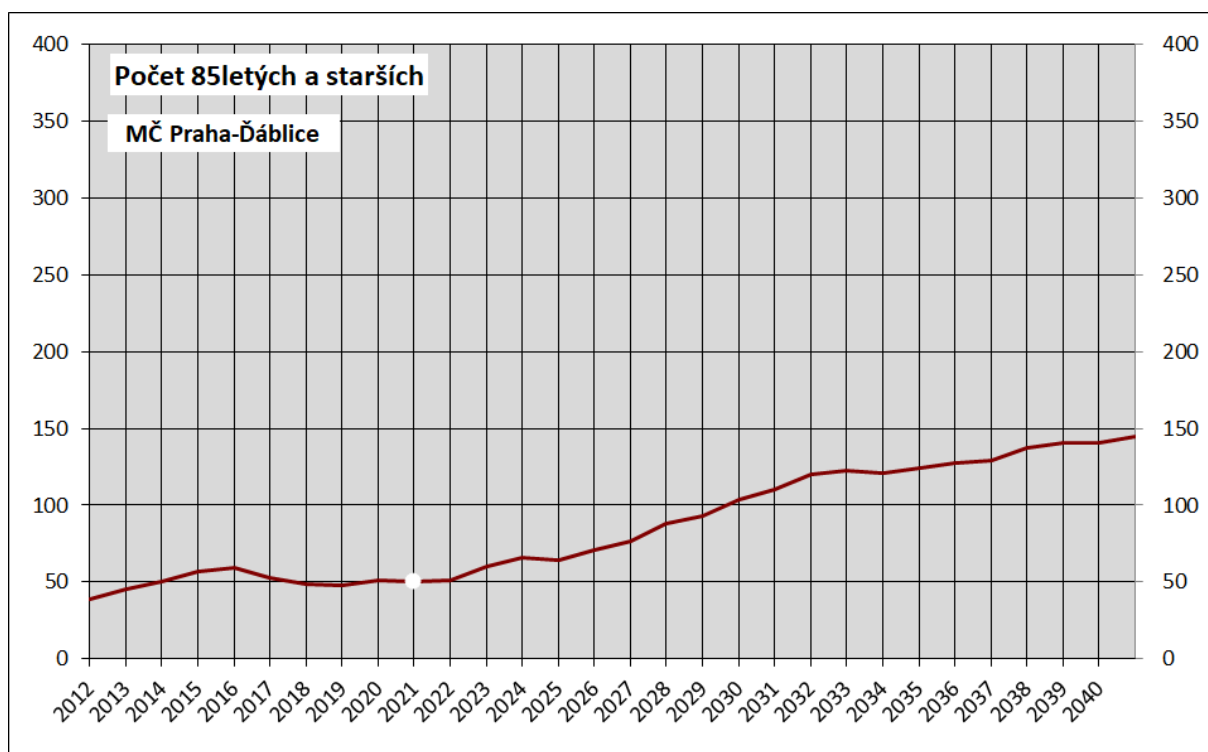
Zdroj: vlastní výpočty na základě dat ČSÚ (do r. 2020) a vlastní prognózy 2021–2040

Obr. 12-6: Vývoj počtu 80–84letých osob

Zdroj: vlastní výpočty na základě dat ČSÚ (do r. 2020) a vlastní prognózy 2021–2040

Obr. 12-7: Vývoj počtu 85letých a starších osob

Zdroj: vlastní výpočty na základě dat ČSÚ (do r. 2020) a vlastní prognózy 2021–2040

13. Závěry

Prognóza vychází z předpokladů, že úmrtnost v MČ Praha-Ďáblice se bude během následujících deseti let dále mírně snižovat (střední délka života poroste), úhrnná plodnost žen se o málo zvýší a výstavba nových bytů, a tedy i migrační přírůstek, budou po celé prognózované období (zejména v roce 2022) výrazně vyšší než v posledních několika letech.

Počet obyvatel začne opět růst, a to rychlejším tempem než v první polovině předchozí dekády. Za 20 let prognózovaného období by se měl počet obyvatel zvýšit o zhruba 2 tisíce osob.

Počet živě narozených bude rovněž trvale růst, v posledních letech by se počty narozených v Ďáblicích mohly pohybovat kolem 45 dětí ročně.

Přirozený přírůstek se bude po celé období prognózy mírně zvyšovat, jeho hodnoty budou kladné, avšak v řádu jednotek ročně.

Migrační přírůstek bude vzhledem k předpokladu zvýšení bytové výstavby nabývat vysokých hodnot; v roce 2022 by mohl být vyšší než 400, v dalších letech dosahovat téměř 100 osob ročně.

Počet dětí jeslového věku (0–2leté) by se během prognózovaného období zvýšit na téměř dvojnásobek současných hodnot.

Počet dětí školkového věku by se během prognózovaného období měl rovněž téměř zdvojnásobit.

Počet potenciálních žáků prvního ročníku základní školy s bydlištěm pouze v Ďáblicích by se měl po několikaleté stagnaci postupně zvýšit na více než 60 dětí každý školní rok. Při limitu zhruba 25 žáků ve třídě to odpovídá potřebě **2 paralelních tříd pro děti z Ďáblic** každý školní rok, později možná budou potřebné 3 paralelní třídy ročně. Pokud uvažujeme i děti bydlící v Březiněvsi, kde se podle prognóz rovněž předpokládá nárůst jejich počtu, dosahoval by za 20 let počet potenciálních prvňáčků více než 110, tedy 4–5 paralelních tříd ročně.

Celkový počet potenciálních žáků základní školy bydlících v **Ďáblicích**, který je v současné době o málo vyšší než 400, by měl v nejbližších letech stagnovat, ale v dalších letech začít trvale růst. Na konci prognózovaného období by se jeho hodnoty mohly blížit 550.

Celkový počet potenciálních žáků základní školy bydlících v **Ďáblicích** a v **Březiněvsi** by měl trvale růst a ze současných 700 se postupně zvýšit až na téměř 1 000.

Skutečný počet žáků bude záviset pochopitelně na tom, jaký podíl dětí s trvalým bydlištěm v Ďáblicích, eventuálně Březiněvsi, bude navštěvovat Ďáblickou základní školu. Data z posledních let ukazují, že skutečný počet žáků školy (včetně žáků, kteří v Ďáblicích ani Březiněvsi nemají trvalé bydliště), je každý školní rok nižší než počet dětí ve věku povinné školní docházky s trvalým bydlištěm v uvedených městských částech. Je samozřejmě otázkou, jak se bude vyvíjet situace v dalších letech. Je možno očekávat, že vzhledem k růstu počtu dětí nejen v Ďáblicích a Březiněvsi, ale i v řadě dalších městských částí Prahy, se bude snižovat možnost přijetí dětí do škol mimo spádovou oblast trvalého bydliště a že stále větší podíl dětí bydlících v Ďáblicích a Březiněvsi nebude mít jinou možnost než nastoupit do školy v Ďáblicích.

Počet 20–59letých osob v celém prognózovaném období poroste, měl by se zvýšit téměř o polovinu, ze současných 2 tisíc osob na téměř 3 tisíce. K růstu dojde ve všech 10letých věkových skupinách, největší nárůst lze očekávat u 30–39letých osob.

Počet osob 60letých a starších se bude nadále zvyšovat, dokonce mnohem rychlejším tempem než v posledních 9 letech, během následujících 20 let by se měl téměř zdvojnásobit. Měnit se

bude rovněž věková struktura seniorů. K nárůstu počtu seniorů dojde ve všech věkových skupinách, počet 85letých a starších se během následujících 20 let téměř ztrojnásobí.

Poznamenejme, že všechny tyto závěry platí za předpokladu, že se skutečný demografický vývoj nebude příliš lišit od použitého scénáře prognózy. Zejména v případě malých územních celků je však pravděpodobnost odchylek od předpokládaného vývoje (zejména co se týče bytové výstavby a s ní související migrace) vyšší než u větších populací. Rovněž hodnoty počtu narozených (i zemřelých) v jednotlivých letech mohou poměrně výrazně kolísat kolem prognózovaných hodnot.

Nejpřesnější jsou prognózy vývoje starší populace, která samozřejmě není ovlivněna porodností a rovněž migrace v tomto věku je minimální.

Prognóza zachycuje skutečných počet zemřelých v roce 2020, ale nezohledňuje eventuální zvýšení úmrtnosti způsobené pandemií koronaviru a jejích důsledků od roku 2021.

Klíčovým předpokladem prognózy je výrazné zvýšení bytové výstavby. V roce 2022 se předpokládá dokončení více než 140 bytů, v dalších letech v průměru 40 nových bytů každý rok, po roce 2030 kolem 30 bytů ročně. Pokud nebude tento předpoklad splněn, lze očekávat odpovídající snížení počtu přistěhovalých, kterými jsou většinou lidé v reprodukčním věku a děti. Z tohoto důvodu by v případě snížení bytové výstavby proti předpokladům prognózy došlo především ke snížení skutečných počtů dětí a mladších osob, počet starších osob by to ovlivnilo daleko méně. Praha je však stále atraktivní místo k bydlení, proto lze očekávat, že výstavba dalších bytů proběhne podle předpokladů.

Výsledky prognózy je v každém případě třeba chápat pouze jako předpověď základního trendu s určitou pravděpodobností. Prognózu je vhodné proto pravidelně aktualizovat na základě novějších dostupných dat. Vhodné by bylo provést aktualizaci po zveřejnění definitivních výsledků sčítání lidu v roce 2021, které mohou přinést informaci i o počtech osob, které mají v Ďáblicích obvyklé bydliště, i když zde nejsou hlášeny k trvalému pobytu.